

A csizmámbo nincsen ták	26	Fekete a holló	3	Mókuska, mókuska	31
A káplár úr azt mondta	30	Gyere rózsám amerre én	25	Ne húzd cigány azt a vigat	23
A kapuba a szekér	26	Gyócs az ingem kötőre van az uja	15	Ne nézz reám, ne ne ne	30
A menyasszony szép virág	45	Gyötör engem a szerelem	13	Ne síradsz gyöngykoszorúdat	18, 46
A temetőn egyedül	3, 8	Ha kiindulsz Erdély felől	34	Ne szeressél kettőt-hármat	32
A vadgalamb fészket rakja ja fára	8	Ha meg kell ölelje karjait fájlolja	17	Nem hitted hogy beteg vagyok	4
Ablak alatt mit suttog a falevél	13, 21	Ha meghalok, ha meghalok	3	Nem ismertem az örömet	18
Ablakomba besütött a holdvilág	7	Hajnak hasad, kakas szól az udvaron	10	Nem loptam én életemben	25
Ahány csillag van a fényes ég boltján	16	Hajnal hasad, szól a falu harangja	24	Nem megmondtam bús gerlice	5
Alacsony a rózsám háza	44	Hajtsd ki rózsám az ökreket	35, 37	Nem úgy van most, mint volt régen	15
Amerre én járok	9, 20	Haragszik a gazda	13	Nem vagyok én gyökeres fa	19
Árvalányhaj lengedez a hegytetőn	30	Hegyen ülök búsan nézek le róla	14	Nézz ki, vajon ki zörget ott	12
Az ökör a földet	16	Hej piritusból csinálják a pálinkát	4	Nincs édesebb a havasi dinnyénél	7
Ázom ázom azt gondolom hogy esik	13	Hős a berek, patak folyik az ajján	22	Nincsen a világon nagyobb	17
Azt hallottam én a héten	26	Húzd el cigány azt a vigat	36	Piros pántlikámat	9
Azt hallottam jó galambom	19	Húzzad cigány azt a hosszút	36	Piros pántlikámat fújdogálja a szél	19
Azt mondja a kakuk madár	35	Húzzad cigány ne húzz kettőt	15	Sír a kislány a Balaton tó partján	16
Barázdában szépen szól a pacsirta	10	Iskolába nem jártattak	29	Sírhatok én, könnyezhetek eleget	23
Bármilyen szép vagy te világ	34	Jaj de bajos egy párnára feküdni	7	Soha az életbe el nem felejtelek	20
Be kár, be kár nékem a pártát	5	Jaj de beteg vagyok	29	Soha se vétettem Szében	19
Be szépen szól a cimbalom	8	Jaj de sokat áztam fáztam	15	Sok Zsuzsánna napokat	46
Be szépen szól a muzsika	44	Jaj Istenem adj egyet	27	Szállj le hatyú szállj le	14
Boncidai menyecskék	27	Jaj Istenem mi az oka	5, 18	Szék városa	4, 8, 10, 18, 21, 23, 42
Bóg a bárány a mezőbe	45	Jaj Istenem, hogy tud élni	42	Szék városán verbuválnak kötéllel	8
Búza közé száll a dalos pacsirta	9, 21	Jaj Istenem, tégy egy csodát	29	Szék városi hegy alatt	23
Búza virág búza kalász árnyába	11	Jaj, de bajos a szerelmet titkolni	20	Székvárosi öreg templom harangja	10
Csájják az erdei utat	4	Jár a kislány virágos zöld mezőben	15	Széles a víz, keskeny palló	38
Csak azért szeretek faluvégen lakni	25	Jer bé a temető kertbe	36	Szénaboglya ne borulj	25
Csak azt mondd meg rózsám	9	Jól esik a bús szívnek	16	Szenyes ingem	39
Csak azt nem adnám én sokér	28	Jól gondold meg rózsám	16	Szép a csikó ha szépen	7, 10
Csikorog a szekér	9	Jukas a kend házo víge	43	Szép a tavasz, szép a nyár	42
De szépen szól a cimbalom	8	Kék virágat virágzik a temető	13	Szerelem, szerelem	19
De szépen szól a muzsika	34	Kertem alatt foly a Szamos	44	Szerelem, szerelem, átkozott szerelem	12
De szeretnék az erdőbe fa lenni	10	Készítsd Múzsám lantodat	47	Szeress rózsám csak nézd meg kit	41
Édesanyám miért is szültél	32	Két fekete göndörszörű lovam	13	Szeretem én a papot, alalalala	30
El kéne indulni meg kell házasodni	28	Ki nem hiszi próbálja meg	39	Szeretted a fene soha	42
Elátkozom ezt a cudar világot	22	Kimentem én a piacra, a piacra	29	Szerettelek, kedveltelek	33
Eljárhatsz már büszke kutya	44	Kis kertemben egy eperfa	20	Szól a világ mit hajtok rá	42
Eljöhethnél ablakimhoz egy este	28	Kis kertemben van egy öreg eperfa	17	Szomorú fűz a levelit pergeti	15
Elmenyek elmenyek	11	Könnyebb kősziklából	17	Szőke kislány be puha a kebeled	14
Elmúltak a mézes hetek	30	Köszönöm édesanyámnak	4	Tele van a sötét égbolt	19
Elosztották a bánatot	5	Lassú molnár, csendes malom	35	Tele van a temető árka vízzel	30
Elvesztettem sárga lovam patkóját	31	Látod rózsám, látod	17	Temetőbe láttolok meg legelébb	22
Én az éjjel nem aludtam egy órát	10	Le is szállnak, fel is szállnak a fecskék	10	Temetőbe zeng az ének	40
Erdélyország hegyes-völgyes határa	11	Lefelé folyik a Tisza	37	Túl a vizen sejemkendő teget	16
Erdő erdő kerek erdő	40	Leszállott a páva	4	Úgy elmennék, ha mehetnék	20
Erdő, erdő, erdő, de szép kerek erdő	25	Lyukas a kend háza vége	43	Úgy kellett volna szeretni	42
Erre gyere amerre én	32	Magas a Dézsi temető	29	Úgy meg vagyok búval rakva	43
Es az eső a nyomáson	22	Magas hegyről foly le a víz	37	Ver' meg Isten azt a szívet	43
És az eső szakad szakad	39	Megbocsásson Szék városa	18	Verbuválnak Szék városán kötéllel	21
Este későn megperdítik a dobot	11	Megengedjen Szék városa	18	Verjen meg az Isten rózsám	38, 40
Este van este van	11, 17	Mennyi bánat, keserűség	22	Zöld erdőbe terem a mérges kígyó	7, 10, 11
Ez a világ amilyen nagy	41	Mért búsulsz, tán megbántad már	37	Zöld erdőben zöld erdőben sétál	5
Ez az utca bánat utca	12	Mi zörög, mi zörög a sűrű erdőben	9	Zöld fűre szokott a harmat	22
Ez napon itt megjelentünk	47	Mikor mentem hazafelé	17	Zöld szivárvány koszorúzza az eget	15
Ezek a szép szász leányok	33, 34, 40	Minden anya megtanúlja	4		
Ezernyolcszázharmincnybe	42	Mit nem tettem vóna érted	12		

'Borvív' széki tánccház: Adna Cafe, Budapest, 2017. áprilistól novemberig.

'Szépszerével' moldvai tánccház: 2012-től, tavasztól ősziig a Gellért-hegyen, szabadban.

(lásd: folkradio.hu és <https://www.youtube.com/channel/UCnEMtyaLtyt5m5Q0EYNTFLg>)

Széki énekesfüzet, elsősorban a Lajtha gyűjtés énekszövegeivel, a közismert tánccházai énekekkel és versszakokkal kiegészítve. (A végén külön fejezetben más jellegű énekek.)

Az énekelhetőség miatt az ismétlődő (vagy kevésbé tetsző) versszakok halványan vannak szedve.

forrásjelölés énekeknél és lábjegyzetben:

LLxx: Lajtha gyűjtés száma; 5. és 6. lemezoldal fonográffelvételek 82-107 és jegyzetek

Pcd: Lajtha szöveg bemásolva 2001-es Pátria 3. CD-ről

JFJ: Romániai magyar népdalok 1974 közzéteszi: Jagamas János és Faragó József

JDVD: Jagamas János gyűjtése, 2014-es DVD anyag (Mg=magnó... Fg=fonográf...)

SZHN: A széki hangszeres népzene – tanulmányok, szerkesztette Virágvölgyi Márta, Felföldi László, Planétás 2000

LEL: brácsakísérethez, Lajtha gyűjtés egyszerűsített lejegyzése (Sebő)

A szövegek elsősorban eredeti lejegyzés írásmódja szerint (sorvégi étkezetek másképp)

hangnem: énekek lejegyzése általában g-ben, függetlenül az ének magasságtól; g vagy a – Szabó István „lassú” dallamai (Virágvölgyi Márta)

zene: pl. LL87 jegyzet g-ben a zenekar is;

hangolás „régbben A följobb, de erőltette a hangszeret” (mi volt az' A' ?)

A széki tánccház¹

„Ahol ilyen szép himnuszok élnek, ott érdekes muzsika is kell legyen.” (Kodály Lajthának, 1940)

A tánccház mérete: 5,5-szer 4,5 méter. „Ötven-hatvan fiatal becsúfolódik.”

A „tánc” délután kettőtől éjjelig tartott. Közben hazamentek vacsorázni. (A „bál” estétől reggelig.)

A tánccházhoz tartozók negyede, akik nem tudnak táncolni, énekelnek, beszélgetnek.

Táncrend: csárdás, magyar, lassú, porka, hétépés; 1960-as évektől: magyar, lassú, csárdás, porka, hétépés.

A magyar, azaz a négyes neve 1940-ben még „lassú magyar” vagy „magyar lassú”.

Négy, tizenhat szótagsú sorból álló dallamok a „tizenhatosok” (Lajtha)

Dallam második felére „fordítanak” (fordásirányt), az éneket kezdik vagy elmarad;
sosem énekelnek teljes szöveget.

„Akit hívtam a magyarba, az jön a lassúba is.”

Csárdásban „húzott forszó”, „kítartott lépő forszó” – kevesen tudják jól.²

Tempó (férfitánc): „tanultuk marhaörzés közben is”. „Dontra veri, de a cigány is megyen utána.”

Táncszók (csujogatások): hangsúly a páratlan szótásokon; pontosan a zenében, ne zavarja, segítse a táncot.

Kíséret: másképp összehangosítják a dúrterces és mollterces dallamokat.

Főhangok a pentaton hangok; majdnem kizárólag dúr akkordok.

¹ A széki hangszeres népzene – tanulmányok, Planétás kiadó 2000

² uott.: Novák Ferenc: Szék táncjai és tánccház... (1965) 69-70 oldal

SZÉKI KESERVESEK

A temetőn egyedül egy mély sírdombKallós³<http://www.nepzeneipeldatar.hu/bongesztes/index.php?pid=1484> dallam!Vö.: Kis kertemben van egy
(Csak azt mondd meg rózsám)

A temetőn egyedül egy mély sírdomb,
Ráborul egy szomorúfűz citromlomb.
Szomorú lomb, borulj rózsám sírjára,
Mer életem csak bánotnak tanyájo.

Ha meguntál édesanyám tartani,
Hajts el ingem a vásárbo (j)eladni.
Adjál oda (j)a legelső kérőmnek,
Ha nem adtál a régi szeretőmnek.

Ablak alatt mit suttog a falevél?
Kikönyöklek, úgy hallgatam, mit beszél.
|: Azt beszél, azt suttogják a falevelek,
Tudam, babám, hi(j)ábo szerettelek.:|

Nincsen kedvem, mer elvitte (j)a fecske,
Égy szároz jegenyefára letette.
|: Akkor leszek kisangyalom, a tiéd,
Mikor az a jegenyefa kihajt még.:|

Fekete a hollóLL37 g-re zár, 3b
eszffesz dc/ fffesz dc /ffesz dc /ca,ca, cg,

Fekete a holló,
Gyászt visel magáér',
Én is gyászt viselek,
Jegybéli mátkámér'.

Állj meg holló állj meg,
Vidd el leveletem,
Apámnak anyámnak,
Jegybéli mátkámnak.

Ha kérdik hogy vagyok,
Mondd hogy beteg vagyok,
Idegen országban,
Csak bujdosó vagyok.

Akit én szeretek,
Csak egyszer láthatnám,
Szívem bánatával,
Mingyár megnyugodnám.

Idegen országban,
Idegen emberek,
Járok az uccákon,
Senkit sem ismerek.

Eredj kedves fiam,
Eredj ha menned kell,
A jó Isten legyen,
Minden lépésseddel.

Ha meghalokLL39 g-re zár, nincs előj.
g,a,h,c g,a,h,c deff eg c ism.
fgdc dcaasz,f, fd b / fgdc dcaasz,c g,g, g,

Ha meghalok, ha meghalok,
Tudom hogy eltemetnek.
Azt is tudom, azt is tudom,
Fekete földbe tesznek.
Kék virágot virágzik a temető,
Szőke lányban nincsen igaz szerető.

Ha meghalok, ha meghalok,
Meghagyom a babámnak.
Ne sirasson, ne sirasson,
Hétköznap csak vasárnap.
Akkor is csak balszemével sirasson,
Jobb szemével babájára kacsintson.

JDVD FAM00070

Ha meghalok, ha meghalok, a nagy uccán vi-
gyenek,
Rózsám háza, rózsám háza előtt majd lete-
gyenek,
Nyissátok ki a koporsóm fedelét,
Hadd hullassa rám a rózsám a könnyét.

³ gy: Kallós Zoltán, Martin György, Sztanó Pál 1969; Magyar népzene 3/1.; Hungaroton 1982 LPX 18050Archívumi jelzet: AP-6610g felvétel 1969

Haj spiritusból

LL80 g-re zár, 1b
fgddb, g,g,f,f, g,g, g, / dg bg fdcb, cd d /
dg bd fdcb, cd c / ffgd db, g,g,f,f, g,g, g,
v.ö. gyimesi

Hej piritusból csinálják a pálinkát,
Azér nem lát senki rajtam jó gúnyát,
Bár csinálnák fokhagymából, ecetből,
Az a kutya zsidó ne élne ja zsebemből.

Hej búra búra búbánotra születtem,
Nem is édes anya nevelt fel engem,
Nem is édes nem is az a mostoha,
Hej azt szerettem akit nem kellett volna.

Köszönöm édesanyámnak*

LL58 gggg ggag ggge dddd
JJFJ114. azonos: Minden anya megtanulja

Köszönöm édesanyámnak,
Köszönöm édesanyámnak,
Hogy felnövelt katonának,
Hogy felnövelt katonának.

Ha jaz anyám nem lett volna,
Katona sem lettem volna,
De még akkor béiratott,
Mikor bölcsőmben ringatott,
Mikor bölcsőmben ringatott.

Csicset adott elaltatott,
Csicset adott elaltatott,
S mégis katonának adott,
S mégis katonának adott.

Csájják az erdei utat,
Csájják az erdei utat,
S viszik a magyar(*szíki*) fiúkat,
Viszik viszik szegényeket,
Szegény magyar legényeket.

JJFJ114

Mögöngedjen Szék városa,
Hogyha vétettem valaha,
Mer nem vétek már ezentúl,
Mer elvisznek a hegyen túl.

Amin' mentem Várad felé,
Hasadt a föld háromfelé.
Ragyogtak rám a csillagok,
Mer tudták, hogy árvo vagyok.

*sorok ismétlése a helyes

Minden anya megtanulja*

LL103⁴ és jegyzet „Rákóczi keservese”
azonos LL58 „Köszönöm édesanyámnak”
gggg gggg agad ddcc ggdc dddc cddd dda,a,

Minden anya megtanulja:|
|: Hogy a fiját ne játkozza.:|

Ma' meghallja jaz ég ura,
Szerencséje nemlesz soha.

Köszönöm édesanyámnak,
Hogy felnövelt katonának.

(de) Ha jaz anyám nem lett volna,
Katana sem lettem volna.

De még akkor beiratott,
Mikor bölcsőbe ringatott.

Csicset adott elaltatott,
Karjo közé szorongatott.

Karjo közé szorongatott,
S mégis katonának adott.

Leszállott a páva

LL44 2b feszd c f, g,a,b,a, g,f, / b,dfd dc b,b,cc g,g,

Leszállott a páva,
Vármegye házára,
Teringeti szárnyát,
Ki Magyarországra.

Teringeti szárnyát,
Ki Magyarországra,
Sok szegény legények,
Szabadulására.

Azt tudad édesem,
Hogy el vagy felejtve,
Éjjel is nappal is,
Szivembe vagy rejtve.

Nem hitted hogy beteg vagyok

LL59
ffed. ffed. ffed. ffc b, . cccc d c g, f, edcg, d c g, g,
más dallam: Nem ismertem az örömet

Nem hitted hogy beteg vagyok:|
|:Majd elhiszed, ha meghalok:|

Nem jöttél el látásomra,
Jójj el a virrasztásomba.

Nem jöttél el vidékimre,
Jójj el a temetésemre.

Éngem anyám úgy szeretett,
Soha táncra sem eresztett.

S mind azt mondja ki nem tudja,
S hogy én nem búsulok soha.

Ha bánatim öröm vóna,
Nálamnál víg jobb sem vóna.

Elosztották a bánatot,
Ott sem vótam mégis jutott.

Ha még egyszer elosztanák,
Mind egy cseppig nekem adnák.

más szöveg⁵

*Nem hiszed, hogy beteg vagyok,
Majd elhiszed, ha meghalok.*

*Nem jöttél el nézésesemre,
Jöjj el a temetésemre, galambom.*

*Kísérj ki a sírhalomig,
Az örök nyugadalomig,
Tán még egy-két kapa földet
Megérdelek rózsám tőled, galambom.*

Nem megmondtam bús gerlice

LL93 és jegyzet (mint székelyföldi csárdás)
ggff ggag gfff gdc b
feszdc g,f,b,c fddc b,f,g,g,:
keservesnél nem ismétél

Nem megmondtam bús gerlice,
Ne rakj fészket az út szélre,
Mer az úton sokan járnak,
Kis fészkedre rátalálnak.

Bújdosik az árva madár,
Minden erdő szélén leszáll,
Hát az ojan árva mint én,
Hova bujdosik el szegény.

Tele a szekér rajkóval,
Köröskörül kehes lóval.
Eladom a keheseket,
Kapok érte ezreket./
Eladom a gyeplőt, hámot,
Én is élek jó világot.

Jaj Istenem teremts csudát,
Ezresekbül szénaboglyát,
Milliót a tetejére,
Nékem is jusson belőle.

??? (nem Lajtha)

*Ides anyám nem tudok elaludni,
Kapum előtt legény hallok beszélni,
Édes anyám eresszen ki hozzája,
Fáj a szívem majd meghasad utáno.*

Zöld erdőben sétál egy madár

LL64 G-ben leírva: hcdd... G-dúr 1kereszt
h,cdd gddh, ddcc h, ism.
a,a,a,a, a,h,a,g, cceed / a,a,a,a, a,h,ce dch,a, g,
A-ban: ciszdee aeecisz eedd cisz:/ h,h,h,h, h,ch,a,
ddff e

Zöld erdőben zöld erdőben sétál egy madár,
Kék a lába zöld a szárnya jaj de gyöngyön áll,
Hivu⁶ engem útitársnak el is menyek már,
Hivu engem útitársnak el is menyek már.

Ne sirasd gyöngykoszorúdat

LL66 fiszfisz gg aa ha (zárás d-re)
lassú és menyasszony búcsúztató is a dallam

Jaj Istenem mi az oka,
Jaj Istenem mi az oka,
Hogy a búm nem fogy el soha,
Hogy a búm nem fogy el soha.

A búm nem fogy el már soha,
A búm nem fogy el már soha,
Talán meg vagyok átkozva,
Talán meg vagyok átkozva.

Vagy apámtól vagy anyámtól,
Vagy apámtól vagy anyámtól,
Vagy az idegen világtól,
Vagy az idegen világtól.

Be kár be kár nékem

LL847 és jegyzet, „A vén leán nótája” (g-moll)
c fgg affg fedd :
ffgf edcb, b,b,db, ccb,g, g,a,a,a, a,a, ccb,a, g, g,

Be kár, be kár nékem a pártát viselnem,
Egyedül magamra ijj árván senyvednem.
Ne de itt meg öregülök,
Senkitül sem melegülök,
Ihaj már mit tégyek, hogy leján ne légyek.

⁵ nem tudom mely dallamhoz

⁶ "Hivo", így is "Híj-u", így is "hív-u", annyi mint "hív ő".

? ? „nem akadtam figyelmébe” ismétél

Bálint György 82 éves

Kitől mit hallottam mindent elpróbáltam,
 Vásárbo pijacon eleget sétáltam,
 De senkinek kegyelmébe,
 Sem eshettem szerelmébe,
 Jaj kénjaim nagyok, hogy én leján vagyok.

Tudom hogy négy tizet rígen elhaladtam,
 Mégis az átkozott pártában maradtam.
 Tudom öt-hat gyermek kárjo
 Már régen énbennem vagyok,
 Ki az én szívemet szomorítja nagyon.

Az uram számára tyúkot ludat kását,
 Vajba sütnék neki minden nap pogácsát,
 De senkinek kegyelmébő *(Nem akadtam kegyelmébe),*
 Nem eshetem szerelmébe *(Senkinek se szerelmébe),*
 Jaj kénjaim nagyok, hogy én leján vagyok.

Éjjel takargatnám, nappal csókolgatnám,
 Sem éjjel, sem nappal magára nem hagynám.
 Ha hátamat lapalगतná,
 Bocskorszíjnak szabagatná,
 Csak leján ne lennék, pártát ne viselnék.

Őtet csak alunni, magam a mezőre,
 E járnék szánért, fáért az erdőre.
 A búzáját is elrakatnám,
 Lova gyanánt elnyomatnám,
 Csak leján ne lennék, pártát ne viselnék.

Ó te búra csinált, ebcsinálta párta,
 Ki jaz én szívemet mindig átaljárja,
 De senkinek kegyelmébe,
 Nem eshettem szerelmébe,
 Ó kénjaim nagyok, hogy én vén lán *(még leján)* vagyok.

Imitt egy faluba felserdült egy fáta,
 Párta-hordozásba meggörbült a háta:
 De senkinek kegyelmébe,
 Nem eshetem szerelmébe,
 Ó kénjaim nagyok, hogy én vén lán vagyok.

Sokan kommandálják hogy légyek apáco,
 De jén jobb szeretném ha lennék anyáca,
 Százszor inkább férhez mennék,
 Mintsem apácává lennék,
 Nem szoktam kordához, az ebegutához *(ebugattához).*

Hangosan jajgattam, aztán elsíráttam,
 Hogy szegény fejemmel pártában marattam.
 De senkinek kegyelmébe,
 Nem eshetem szerelmébe,
 Ó kénjaim nagyok, hogy én vén lán vagyok.

SZÉKI LASSÚ

Ablakomba besütött a holdvilág

a,a,a,a, dccc d c h
g-ben és a-ban is⁸

Ablakomba besütött a holdvilág,
Az én rózsám abban fésüli magát.
Göndör haját százfelé fújja a szél,
Köszönöm babám, hogy eddig szerettél.

(v.: látod babám de hiába szerettél)

De szeretnék az erdőben fa lenni,
Hogy valaki hazavinne tüzelni,
Felgyújtanám ezt az egész világot,
Amelyikben szeretőt nem találok.

De szeretnék az erdőben fa lenni,
Ott is csak a tölgyfa nevet viselni,
Mert a tölgyfa kék lánggal ég, füst nélkül,
Az én szívem soha nincs bánat nélkül.

De szeretnék az égen csillag lenni,
Az ég alján homályosan ragyogni,
(v.: ott is csak a hajnalcsillaggal járni)
Éjfél után megkerülném az eget,
Hadd tudjam meg, hogy a babám kit szeret.

Édesanyám volt az oka mindennek,
Mért nem adott engem a szeretőmnek,
Adott volna engem oda csak annak,
Kit a szívem kiválasztott magának.

Ha az Isten nem egymásnak teremtett,
Miért*(mért is)* adott a szívünkbe szerelmet,
Adott volna helyette egy odvas fát,
Bús gerlice abba sírja ki magát.

De szeretnék a templomban ott lenni,
Mikor a pap a babámat esketi.
Meghallgatnám, hogy tagad ki szívéből,
Huncut csalfa, hogy nem fél az Istentől.

Szép a csikó, ha szépen felnyergelik,
Szép a rózsám, ha szépen felöltözik,
Mikor menyen a templomban előttem,
Az én szívem majd kirepül belőlem.

Nincs édesebb a havasi dinnyénél,
Nincs kedvesebb az első szeretőnél,
Mert az első igazán tud szeretni,
Másodikért de sokat kell szenvedni.

Jaj de bajos egy párnára feküdni,
Aki egymást nem igazán szereti,
A párnának a két széle elszakad,
A közepe tiszta újan megmarad.

Édesanyám ne tiltson a babámtól,
Ha meg akar menteni a haláltól,
Könnyebb nekem a síromba leszállni,
Mint tetőled édes rózsám elválni.

Zöld erdőbe terem a mérges kígyó,
Szép lejánból lesz a legénycsábító,
Aj Istenem de jó annak ki csúnya,
Szegény legény szivit nem szomorítja.

*De szeretném a szívemet kivenni,
Virág helyett az asztalra letenni,
Hogyha látnád hervadását szívemnek,
Akkor tudnád régi babám, szeretlek.*

Filep Mária

⁹El van az én boldogságom temetve,
Amióta nem nézek a szemedbe,
Csak te vótál boldogságom csillaga,
Csillag nélkül de sötét az éjszaka.

Naptól nyílik, Naptól hervad a rózsá,
Bárcsak soha ne szerettelek volna,
Hogyha sohasem szerettelek volna,
A szívemnek semmi bújá se volna.

JDVD Fg064 Fg064_00-05_01-43 soronként ismételt

Ablakomba...

Göndör haját...

Azt a kutya mindenit a világnak,
Jobban is van dolga most a kutyának.

Mer' a kutya lefekszik a szalmába,
Én pedig csak kínlódom a világon.

Édesanyám mér szültél a világra,
Mér nem dobtál a zavaros Tiszábo.

Tisza vize vitt vóna ja Dunába,
Hogy ne lenné senki megunt babája.

⁸ Szabó István

⁹ Pap Mártonné Filep Mária „Széki pár” k: 1994 gy: 1990-93 Fábíán Éva, Juhász Zoltán, Sáringer Kálmán, Bartha Z. Ágoston

A vadgalamb fészket rakja ja fára*

keserves vagy lassú

azonos dallammal: „Szék városán”

LL51 g-ben leírva, inkább lassú tánc

tempó=138-112-176-104

eddd db,b,b, dd f, eddd ciszb,b,b, cc c

dddd da,b,b, g,a, b, dded ddb,a, g,g, g,

SZHZ 380.o.¹⁰

A vadgalamb fészket rakja ja fára,
(j)A vadgalamb fészket rakja ja fára.
Turbékolja, hogy néki nincs hú párja,
Turbékolja, hogy néki nincs hú párja.

Nékem sincsen apám-anyám szeretőm,
Nékem sincsen apám-anyám szeretőm.
Mind nyugosznak ott a sötét temetőn,
Mind nyugosznak ott a sötét temetőn.

S temetőbe jegyedül egy mély sírdomb,
Temetőbe jegyedül egy mély sírdomb.
Ráhajlott egy szomorú fű citromlomb,
Ráhajlott egy szomorú fű citromlomb.

Szék városán verbuválnak kötéllel*

azonos dallammal: „A vadgalamb”

JDVD Fg009b Fg009_01-23_02-20 „lassú”

g ben írva, fisz-ben van

fddd db,b,b, dd f eddd db,b,b, cc c-b,-g,

dddd cb,b,b, g,a, b, ddfd db,b,b, g,g, g,

Szék városán verbuválnak kötéllel,
Szék városán verbuválnak kötéllel,
Elfogják a szegény legényt erővel,
Elfogják a szegény legényt erővel.

A gazdának öt hat fiát nem bántják,
A gazdának öt hat fiát nem bántják,
A szegénynek ha egy van is, elfogják,
A szegénynek ha egy van is, elfogják.

Be szépen szól a cimbalom

LL28¹¹ dddd dddd dddd ddgg (ellenőriz)

hasonló: Sohase vétettem

DD DD DD D⁷G; CC GG⁷ CC GC;

FF AA DD DD⁷; GG BB AA AA

Be szépen szól a cimbalom,
Mi lesz belőlünk galambom,
Belőlem egy fülemile,
Ki a párját elvesztette.
Belőled lesz szép szomorú,
Egy szép elhervadt koszorú.

Fábián Éva, Juhász Zoltán, Sáringi Kálmán, Bartha Z. Ágoston 1990-93

De szépen szól a muzsika,
Nekem még sincs kedvem soha,
Nincsen aki vigasztaljon,
Csak aki megszorítottson.
Aki eddig vigasztalta,
Nem vigasztalja meg soha.

*Boldog volt az én életem,
Amíg szeretni nem kezdtem,
Mivolta szeretni kezdtem,
Minden bánatbul részt vettem.*

*Mert nekem a legszebb este,
Fekete gyászra van festve,
Mer engemet minden reggel,
Csak a búbanat ébreszt fel.*

*Erdők mezők vad ligetek,
Hadd bujdossak tibennetek,
Hadd bujdossak a vadakkal,
Sírjak a kis madarakkal.*

*Erdők mezők vad ligetek,
Elmegyek én közületek,
Gondom nem jól viseltétek,
Szívem rabbá ejtettétek.*

*Temetőbe kék ibolya,
Nem leszek szerelmes soha,
Láncot veretek szívemre,
Megmutatom bírok vele.*

*(1.vsz) Be szépen szól a cimbalom,
Mi lett belőlünk galambom,
Belőled egy árva madár,
Egyik ágról másikra száll.*

¹⁰ SZHN, Szabó István: kezdő lassú vagy legfeljebb második

¹¹ LLSz28j: "Lassú". A szólót Siposné énekelte.

*Belőlem egy bús gerlice,
Ki a párját elvesztette.*

Búza közé száll a dalos pacsirta

LL52 aagg fisz fiszaa a g fisz
LEL14.o: AA⁷DD⁷ GGHH⁷ / EEEH⁷ EEEE⁷ /
AAAA⁷ DDCC / EE⁷E⁷E⁷ AEAA

Búza közé száll a dalos pacsirta,
Búza közé száll a dalos pacsirta.
Hogyha magát már odafenn kisírta,
Hogyha magát már odafenn kisírta.

Én is szállnék száll a lelkem zokogva,
Én is szállnék száll a lelkem zokogva.
Leszállani nem szállhatok sohova,
Leszállani nem szállhatok sohova.

Nem fogad bé hova szállnom kellene,
Nem fogad bé hova szállnom kellene.
Búzavirág szemű babám kebele,
Búzavirág szemű babám kebele.

Csikorog a szekér*

LL53¹² dfiszfiszfisz g g haaa h a zárás:d
a gyűjtésen a második szövegsort ismétli, táncház-
ban az elsőt.)

hangnem a vagy g¹³

(ugyanezzel a dallammal: Piros pántlikámat)

Csikorog a szekér szép hat ökör húzza,
Csikorog a szekér szép hat ökör húzza,
Mellette jegy barna legény könnyeit hullatja.

Ne sírj barna legény ne hullasd könnyedet,
Mer akit szerettél mást szeret, nem téged.

Szerelem szerelem átkozott szerelem,
Mér' nem termettél meg minden fa levelen.

Minden fa levelen minden fa tetején,
Hogy szakított volna minden szegény legény.

Minden fa tetején minden bokor alján,
Hogy szakított volna minden szegény leány.

Lám én szakítottam de megcsalokoztam,
Szelíd galamb helyett vadgalambot fogtam.

JDVD FAM00004

JJ 1948 dec.

Mi zörög, mi zörög a sűrű erdőben,
Talán az én rózsám ökrét hajtják a cserjére.¹⁴

Ha hajtják, hadd hajtsák, hadd fizessen érte,
Mer' az a szép piros hajnal más kislánynál
érte. *Mer az a szép hajnalcsillag*¹⁵

Az egyikhez eljár (*elmege*), a másiknál meg-
hál (*ott hál*),

Nekem pedig azt esküsz, hogy senkihez sem
jár.

Csikorog a...

Ne sírj...

Gondold meg édesem elejét utóját,
Hogy kivel kötöd bé két szemed világát.
Mer nem kölcsönkérés, hogy azt megadhas-
sad,

Se nem tiszta búza, hogy azt learassad.

Árvo vagyok árvo mint a határtálló,
Melynek ékességét levágja a salló,
Az enyém elvette egy semmirevaló,
Ássa ki a szemét két fekete holló.

Piros pántlikámat*

JDVD FAM00038

hasonló mint „Csikorog a szekér” de három soros
h,h,h.,a, cc. eddd. ed. / h,h,h.,a, cc. eddd. dg, /
cch,h, a,a, h,a,g,g, g,g,

Piros pántlikámat fújdogálja ja szél: |
Köszönöm galambom, hogy eddig szerettél.

Csak azt mondd meg rózsám

LL50¹⁶ (dddd d d dddd d g a-ban)

b,dcc dc b,dcc cf eszeszdd dc dcb,b, db,
ffeszsz dd cccesz dc cf,f,f, asz,c dcg,g, a,g,

Csak azt mondd meg rózsám melyik úton
mész el,

Felszántotam én azt aranyos ekével.

Be jis vetem én azt szemenszedett gyöngy-
gyel,

El is boronálom sűrű könnyejimmal.

Amerre én járok még a fák is sírnak,

Gyenge ágairól levelek hullanak.

Hulljatok levelek rejtsetek el engem,

Mer' akit szeretek, mást szeret, nem engem.

¹² (Ferencziné)

¹³ A széki hangszeres népzene, 383. o. Icsán a-ban, élesebb, Szabó g-ben

¹⁴ JJ „cserére”

¹⁵ JJ

¹⁶ (Kis Sándor) (Ungvári Mártonné: Fölszántotam én azt)

JDVD Mg0072-02, Mg0072_02-38_04-41
Minden sort ismételve énekel, lsd. fentiek és tovább:

Szeretlek galambom, mint a jó kenyeret,
Szeretlek galambom, mint a jó kenyeret,
Suhajtok éretted egy nap százezeret,
Suhajtok éretted egy nap százezeret.

máshonnan:

*Elment az én rózsám,
Itt hagyott engemet,
Elvitte magával minden örömemet,
Elvitte magával minden örömemet.*

De szeretnék az erdőben fa lenni*

LL73 agag fiszeca, a a g
(A szöveg az Ablakomba... énekben is megvan.)
azonos: Le is szállnak, fel is szállnak
azonos: Barazdában szépen szól LL72

De szeretnék az erdőbe fa lenni,
A fák között tölgyfa nevet viselni,
Mer' a tölgyfa kék lánggal ég füst nélkül,
Az én szívem soha sincs bánat nélkül.

Zöld erdőbe terem a mérges kígyó,
Szép lejáról lesz a legény-csábító,
Aj Istenem de jó annak ki csúnya,
Szegény legény szívit nem szomorítja.

Szép a csikó ha szépen felnyergelik,
Szép a rózsám ha szépen felöltözik,
Mikor menyen a templomba előttem,
Az én szívem majd kirepül belőlem.

Barazdában szépen szól*

LL72 és 72jegyzet és kb. 92(fonográf) Pcd
agag fiszeca, a a g
azonos: Le is szállnak, fel is szállnak
azonos: De szeretnék az erdőben fa lenni LL73

Barazdában¹⁷ szépen szól a pacsirta,
Bús levelét a galambom most írta,
Azt olvastam könnyes szemmel belőle,
Csak a halál választhat el őtőle.

Én az éjjel nem aludtam egy órát,
Hallgattam a jó galambom panaszát,
Éjfél után mondta meg, hogy mi baja,
Ő szeretne de jaz anyja nem hagyja.

LL72jegyzet

Hajnak hasad, kakas szól az udvaron,
Hajnak hasad, kakas szól az udvaron,
Jó galambom, ne legeltess az ugaron,¹⁸
Jó galambom, ne étess az ugaron.

Kertem alatt szépen ződöl a mező,
Kertem alatt szépen ződöl a mező,
Jó galambom ott van a jó legelő,
Jó galambom ott van a jó legelő.

LL72jegyzet

*Barazdában szépen szól a pacsirta,
Levelem gyűtt a galambom most írta,
Könnyes szemmel azt olvastam belőle,
Egyedül a halál választ el tőle.*

L72jegyzet

*Én az éjjel nem aludtam egy órát,
Hallgattam a jó galambom panaszát.
Éjfél tájban/táján mondta meg, hogy mi baja,
Ő szeretne, de jaz anyja nem hagyja.*

Le is szállnak, fel is szállnak*

(táncházban ez a szakasz az ismert kezdés)
azonos: De szeretnék az erdőben fa lenni
azonos: Barazdában szépen szól LL72
agag fiszeca, a a g

Le is szállnak, fel is szállnak a fecskék,
Ej, de búsán telnek tőled az esték.¹⁹
|:Látod babám, eljöhetnél egy este,
Meglátnád a bús szívemet lefestve.:|²⁰

Ei is mennék én hozzátok egy este,
Ha az anyád a kapuban nem lesne,
De az anyád olyan huncut menyecske,
Kihallgatta, hogy mit beszéltünk az este.

Én az éjjel nem aludtam egy órát,
Hallgattam a régi babám panaszát.
Éjfél után mondta meg, hogy mi baja,
Ő szeretne, de az anyja nem hagyja.

Székvárosi öreg templom harangja,
Jaj, de búsán hallszik nálunk a hangja,
De amikor elhozza az esti szél,
Eszembe jut, hogy te engem szerettedél.

¹⁷ Nem mondanak Széken olyat, hogy „barázda”, hanem „barazda” vagy barozda”. (Pávai István 2017) Lajtha gyűjtésében a barázda szóval nyomtatták ki.

¹⁸szótagszám?

¹⁹ változat máshonnan: Késő ősszel szállnak messze a fecskék,

Szomorúan telnek töllem (?) az esték.

²⁰ Meglátnád a két halovány orcámat Melyet érted megsárgított a bánat.

Nem szeretsz már, nem hallom a harangot,
Nem is hoz már életembe soha jót.
Síríg tartó hű szerelmet fogadtál,
S az estéli harangszónál elhagytál.

Száradjon el minden virág a réten,
Aludjon ki minden csillag az égen.
Nap se süssön, gyász borítsa az eget,
Mer' egy kislány csalta meg a szívemet.

*Zöld erdőben terem a mérges kígyó,
Szép leányból lesz a legény csábító.
Jaj, Istenem, de jó annak ki csúnya,
Szegény legény szívét nem szomorítja.*

JDVD Mg0073-02, Mg0073_02-02_03-06²¹

Búza virág búza kalász árnyába,
Rátalál (*rágondolt*) a rég szeretett párjára,
Jaj Istenem add nekem a rózsámat,
Ne eposszen utána már a bánat.

JDVD FAM00025 JJ 1949 jan

Zöld erdőben terem a mérges kígyó,
Szép leányból lesz a legény csábító,
Búza közé száll a dalos pacsirta,
Hogyha odafönn már magát kisírta.

FAM00051 3. vsz:

Látod babám, eljöhetnél egy este,
Meglátnád a bús szívemet lefestve,
Meglátnád a két halavány orcámat,
Hogy elhervasztatta érted a bánat.

Elmenyek, elmenyek

LL25²² gg fisz e ed (a-ban²³)

Elmenyek elmenyek, messze földre menyek,
Ennek a városnak lakója nem leszek,
Ennek a városnak lakója nem leszek.

Ha jelmégy is rózsám, csak hozzám igaz légy,
Igaz szerelmedet hamisra ne fordítsd,
Igaz szerelmedet hamisra ne fordítsd.

Hat ökör a földet nem magának szántja,
Az anya a lányát nem magának szánja,
Az anya a lányát nem magának szánja.

Este későn megperdítik a dobot

LL67 gggg aggg h fisz e

a vagy g²⁴

(nem azonos: Gyötör engem a szerelem)

Este későn megperdítik a dobot,
Este későn megperdítik a dobot,
Kijadják a nehéz parancsolatot,
Kijadják a nehéz parancsolatot.

Magyar fijuk kezdődik a háború,
Magyar fijuk kezdődik a háború,
De jazér tük ne legyetek szomorú,
De jezér tük ne legyetek szomorú.

Ki van téve ja magyarnak zászlója,
Ki van téve ja magyarnak zászlója,
De sok legényt feleskettek alatta,
De sok legényt feleskettek alatta.

Én magam is felesküdtem alatta,
Én magam is felesküdtem alatta,
Az én rózsám keservesen siratja,
Az én rózsám keservesen siratja.

Erdélyország hegyes-völgyes határa,
Erdélyország hegyes-völgyes határa,
Terem kislánt minden legény számára,
Terem kislánt minden legény számára.

Hol terem több jó bor és több szép leján,
Hol terem több jó bor és több szép leján,
Mint idebenn Erdélyország határán,
Mint idebenn Erdélyország határán.

Este van, este van*

LL60 6+6 szótagos

cccd dc cddd dc ffff gf

(a-ban: dddd e d deee e d gggg a g)

kb. azonos: Mit nem tettem volna

kb. azonos: Nézz ki, vajon

s: DD DD AA AD; GG GG FF FA?;

AA AA GG DD; DD DD EE AA

Este van, este van, de nem minden lánynak,
Csak annak a lánynak, kihez sokan járnak,
Hozzám nem jár senki nekem nincs is este,
Nekem minden este gyászosra van festve.

²¹ Az első szakasza egyveleg másokból

²² LLSz25j: Lakodalmon hajnalban szokták játszani, amikor a vendégsereg oszlani kezd. Ez az utolsó tánc.

²³a-ban játssza a L. gyűjtésén a zk.

²⁴ A széki hangszeres népzene, 381. o. Dobos a-ban, „nem ebbőla hangbul húzta”, Szabó g-ben

Istenem-Istenem, én édes Istenem,
Hogy kell a világot búval is eltőtsem,
Egy esztendő, kettő búval is eltelik,
Hej de az enyém sok, soha el nem telik.

JDVD Mg0073-19 Mg0073_25-00_26-51

Szerelem, szerelem, átkozott szerelem,
Mér nem termettél meg minden fa levelen,
Minden falevelén minden fűszál hegyén,
Hogy szakasztatt volna minden szegény le-
gény.

Mer én szakasztottam, meg is csalatkoztam,
Szelíd galamb helyett vadgalambot fogtam.
Mer én szakasztottam, de megcsalatkoztam,
Szelíd galamb helyett vadgalambot fogtam.

máshonnan

²⁵Jaj Istenem, jaj, jaj a szegény legénynek,
Akit igazán soha nem szeretnek,
Árva vagyok, árva, mint a határ tarló,
Melynek ékességét elvágja a sarló.

Szeretőm elvette egy semmire való,
Ássa ki a szemét két fekete holló,
Ássa ki a szemét két fekete holló.

Mit nem tettem volna érted*

JJFJ 254 tempó=50

JDVD Mg0073-20, Mg0073_26-57_28-10

8+6 szótagos

cb,cc eszddc dddd eszc / ffff ggff aagg gf

gggg abbg ggdesz eszc / ffgg feszc eszcc g,g,g,

kb. azonos: Nézz ki, vajon

kb. azonos: Este van, este van

Mit nem tettem volna érted
forró szerelmemben,
De te rózsám hűtlen lettél,
verjen meg az Istén,
Hányszor ömlett két szememből
a boldogság könnye,
Most a bánat és fájdalom
könyve fojt²⁶ hejtette.

Ütett már a végső órám, kisérjél ki babám,
Ott ássák az én síromat a temető dombján,
Szomorú fűz hervadt lombja ráhajlott a sírja,
Vándor madár szállott rájo, bánatomat sírja.

²⁵ nem tudom melyik dallamhoz való

²⁶ eredeti helyesírás

²⁷ „Nézz ki, vajon” (g-ben) Török Sándorné Filep Sára 53 éves, 1954

Nézz ki, vajon ki zörget ott*

JJFJ 277²⁷ JDVD Mg0071-13 Mg0071_21-53_23-27

1. fele 8+8 szótagos, 2. fele 4+4 szótagos

kb. azonos: Mit nem tettem volna

kb. azonos: Este van, este van

Nézz ki, vajon ki zörget ott,
Meglátsz ott egy bús galambot,
Visszahoztam a keszkenőt,
Kereshetsz *keresek* már más szeretőt.
A gyűrűd *gyűrűt* is visszaadam,
Búdat *búmat* magammal hardozam.

Né nizz réám, süsd le szeméd,
Elégeted *elégetted* a lelkémét,
Elégeted a lelkémét,
Megetted az íletémét.
Fáj a szívemnek a tájo,
Nincsen annak patikajo,
Se patika, sém orvossa,
Ki a szívem meggyógyítsa (*ák*).

Ez az utca bánat utca

LL79 (a-ban: eaaa agfisze)

ddgg gfed

a-ban vagy g-ben²⁸

LEL12.o: EAEE² E⁷E⁷AA / EAEE E²E⁷AA /

EE²HH DAEA / EE²EE⁷ AA²AA

²⁹Ez az utca bánat utca, bánat utca,
Bánat kőből van kirakva, van kirakva,
Az én rózsám kirakatta,
(v.: *Azt is a rózsám rakatta*)
Hogy én sírva járjak rajta.

Nem járok én sírva rajta, sírva rajta,
(v.: *Nem járok én nem járok én sírva rajta*)
Járjon, aki kirakatta, kirakatta,
Az én rózsám kirakatta,
Járjon ő hát sírva rajta.

Két fekete göndörszörű lovam vagyon,
Az egyiket még az éjjel elmulatom,
Elmulatom, nem sajnálom,
Szerettelek csak azt bánom.

változat LL79:

*Ez az utca bánat utca bánat utca,
Bánat kőből van kirakva van kirakva,*

²⁸ A széki hangszerez népzene, 382. o. 390. o. „Icsán Pista a-ban, de berekednek a népek”, Szabó g-ben

²⁹ Sijosné a következő szövegváltozatban ismeri

*Azt is a rózsám rakatta,
Hogy én sírva járjak rajta.*

*Két fekete göndörszőrű lovam vagyon,
Még az éjjel az egyiket elmulatom,
Elmulatom nem sajnálom,
Szerettelek csak azt bánom.*

Gyötör engem a szerelem

LL76³⁰

(nem azonos: Este későn...)

cddd fddc cg, c dddd fddc cb,a,
cchc dddc g,f, b, cchc dddc g,g, g,

Gyötör engem a szerelem nem táplál,
Gyötör engem a szerelem nem táplál,
Gyöngye szívem nyúgodalmat nem talál,
Gyöngye szívem nyúgodalmat nem talál.

Ázom ázom azt gondolom hogy esik,
Ázom ázom azt gondolom, hogy esik,
Pedig csak az én két szemem könnyezik,
Pedig csak a két bús szemem könnyezik.

Sírhatok én könnyezhetek eleget,
Sírhatok én könnyezhetek eleget,
Az hagyott el ki igazán szeretett,
Az hagyott el ki igazán szeretett.

Nem átkozlak hogyha elhagysz engemet,
Nem átkozlak hogyha elhagysz engemet,
(v.: *Édes rózsám mikor elhagysz engemet*)
Még a Nap is elhagyja a kék eget,
Még a Nap is elhagyja a kék eget.

Nem átkozlak csak az búsít csak az fáj,
Nem átkozlak csak az búsít csak az fáj,
Hű szerelmet akkor mér' is fogadtál ,
Hű szerelmet akkor mér' is fogadtál.

Koszorúzza jaz eget a szivárvány,
Koszorúzza jaz eget a szivárvány,
Én Istenem, hogy maradtam ily (én) árván,
Én Istenem, hogy maradtam ily (én) árván.

Árva vagyok mint az árva gerlice,
Árva vagyok mint az árva gerlice,
Jó galambom mér' hagyta el örökre,
Jó galambom mér' hagyta el örökre.

Ej ha én most bús gerlice lehetnék,
Ej ha én most bús gerlice lehetnék,
Mindig szomorúfűzfára fészkelnék,
Mindig szomorúfűzfára fészkelnék.

Szomorúfűz gyenge ága megbírna,
Szomorúfűz gyenge ága megbírna,
Az én szívem csak a tiedér' sírna,
Az én szívem csak a tiedér' sírna.

(v.: *Az én szívem a tiedér' nem sírna*)

JJFJ 67, JDVD Mg0072-06, Mg0072_11-16_14-14

Kék virágot virágzik a temető,
Kék virágot virágzik a temető,
Szőke lányban nincsen igaz szerető,
Szőke lányban nincsen igaz szerető.

Mer a szőjke mind hűtlen szokott lenni,
Mer a szőjke mind hűtlen szokott lenni,
Csak a barna tud igazán szeretni,
Csak a barna tud igazán szeretni.

JDVD Fg013bFg013_01-33_03-12

Ablak alatt mit suttog a falevél,
Kikönyöklök úgy hallgatom mit beszél,
Azt beszél az suttogja szívemnek,
Csalfa (barna) kislány hiába is szeretlek.

más³¹

Felszeg felől kivirágzott a templom,
Te vagy benne legszebb virág, galambom,
Úgy elnézlek, gyönyörűszép virágszál,
Azt sem tudom, hogy a pap mit prédikál.

Haragszik a gazda*

LL85³² és jegyzet

azonos: Szállj le hattyú szállj le

dd e f e d

DA AD; DA AD; FF GG DD; EE AA

Haragszik a gazda,
Hogy műk itt mulatunk,
Ej, vigye jel a házat,
Me műk itt maradunk.

Haragszik az asszony,
Hogy fogy a sütemény,
Hej ne haragudjék ke'd,
Jó, hogy ép az edény

³⁰ LLSz76j: Kis Sándor megjegyezte: "Az volt az igazi, mikor minden sort megkét-szereztek. A mai nemzedék hagyta el." Kérdésemre, mit ért a mai nemzedék alatt, azt felelte: "a mai 45 éves férfisorban lévő nemzedék." Versszakok sorrendje LL76 jegyzet szerint

³¹ A széki hangszeres népzene, 381. o Szabó István, Virágvölgyi Márta

³² Romániai magyar népdalok. Közzétette Jagamas János és Faragó József, Kriterion Könyvkiadó 1974

Szeretnék szántoni,
 Hat ökröt hajtani,
 Ej, ha a rózsám jönne,
 Az ekét tartani.

tovább

Szeretlek, szeretlek,
 Csak ne mondd senkinek,
 Ej, míg a templom fődjin,
 Össze nem esketnek.

*Szeretnék szántoni,
 Hat ökröt hajtani,
 Ej, minden fordulatra
 Egy pár csókot kapni.*

Szállj le hattyú szállj le*

LL57³³

azonos: Haragszik a gazda
 dd e fe d

Szállj le hattyú szállj le
 A fekete földre,
 Vidd el az én bús levelem
 A régi helységembe.

Egyiket apámnak,
 Másikat anyámnak,
 Ej a harmadikat az
 Elhagyott babámnak.

Írom a levelem
 Sűrű könnyeimmel,
 Hej le is pecsételem
 Szomorú szívemmel.

Hegyen ülök

LL69 g-re zár (1b)

fggg agge dc f / fggg agge-d dd d
 ffdc ccda, g,f, b, / ffdc ccda, g,g, g,
 aaaa ahag fisz d g; gaaa hhha-g fisz e e;
 gfad cedc h g c;

(vö: Komámasszony, eressen fel az ágyba)

AA AA DD GG; GG HH EE EE;

GG GG GG CC; CC EE AA AA ??

Hegyen ülök búsán nézek le róla,
 Hegyen ülök búsán nézek le róla.
 Mint a boglya tetejéről a gólya,
 Mint a boglya tetejéről a gólya.

Lenn a völgyben lassú patak tévedez,
 Lenn a völgyben lassú patak tévedez.
 Az én gyászos életemnek képe ez,
 Az én gyászos életemnek képe jez.

Megepesztett engemet a szenvedés,
 Megepesztett engemet a szenvedés.
 Mennyi búm volt örömem meg de kevés,
 Mennyi búm volt örömem meg de kevés.

ének: Mg0074-03 Mg0074_02-29_03-52³⁴

g ben írva, d-ben énekli

fggg fggf dc f ggggfggf dd d

ffgc h,cch, a,f, h, ffgd dch,c g,g, g,

Szőke kislány be puha a kebeled,
 Be szeretnék megpihenni melletted,
 Úgyis kemény ágyon lesz az éccakam,
 Messze vagyok, nem mehetek ma haza.

Nem átkozom ibolya kék szemedet,
 Hogyha rövid volt húséges szerelmed,
 Nem átkozom nem még azt a percet sem,
 Mikor kigyúlt szívünkben a szerelem.

Mikor legelébb néztem szép szemedbe,
 Te rám néztél mosolyogva nevetve,
 Boldog idők voltak azok galambom,
 Az élet rózsája virult arcomon.

Mikor karcsú derekadat átfogtam,
 A világon legboldogabb én voltam,
 De idővel megváltozik a lány is,
 Hűtlen csalfa csapodár lesz a lány is.

Te sem győztél, te sem bírtál szíveddel,
 Másra néztél ibolyakék szemeddel,
 Légy hát boldog, tisztességből kívánom,
 De már nekem nem derül a világon.

A sors hogyha messze is vetett tőled,
 Nem felejttem ibolyakék szemedet,
 Csendes szellő végigsuhant a tájon,
 Az én szívem nincsen érted mér fájjon.

³³ LLSz57j: Lakodalom végén búcsúzásként szokták énekelni.

³⁴ Mg0074-15 Mg0074_22-22_24-22 is, Mg0191-14-1, Mg0191-14-2 is

Zöld szivárvány koszorúzza az eget

JDVD Mg0072-11 ének
 JDVD Mg0074-15 zenekar
 JDVD Mg0076-14 furulya

Zöld szivárvány koszorúzza az eget,
 Vót szeretóm kettő akit szerettem,
 Az egyiknek más lányt ölel a karja,
 A másikat idegen föld takarja.

Tiszta

Lenéznek rám a tündöklő csillagok.

Ej ha én most a falumban lehetnék,
 Jó galambom ablakához elmennék.
 Veregetném, kocogtatnám ablakod,
 Nyisd ki szívem mert szerelmed én vagyok.

Húzzad cigány ne húzz kettőt

LL24 fizz a a fizz a e e d (zárás: d)
 LEL14o.: AAAA A^{75B}A^{75b}A^{7D} / AAA⁷ A^{75B}A^{75B}DD/
 DDEE HHAA⁷ / DDA⁷A^{75b} DD²DD
 SZHN: DDAA AADD / AAAA AADD /
 DDEE HHAA / DDAA DDDD

Húzzad cigány ne húzz kettőt,
 Húzzad cigány ne húzz kettőt,
 Húzzad cigány ne húzz kettőt,
 Most kerestem új szeretőt,
 Most kerestem új szeretőt.

Úgy búsulok majd meghalok,
 Úgy búsulok majd meghalok,
 Úgy búsulok majd meghalok,
 Mégis jókedvet mutatok,
 Mégis jókedvet mutatok.

tovább

Nem úgy van most, mint volt régen,
 Nem az a Nap süt az égen.

Nem az a Nap, nem az a Hold,
 Nem az a szeretóm ki volt.

Aki volt is, rég elhagyott,
 Szébbre vágyott, de nem kapott,
 Még olyat se, mint én vagyok.

Hadd el bús szívemet, sírjál,
 Úgy sincs kinek panaszoljál.

Panaszoljál az egeknek,
 Azok nem mondják senkinek.

Jaj de sokat áztam fáztam

LL87 és jegyzet³⁵ (g-ben)
 gaed eda,g, : b,b,b,b, dd ff eddd ccca, b,b, d.
 c.da,g, cb,cd g,g, g,

Jaj de sokat áztam fáztam,
 Rózsám amíg hozzád jártom,
 Jártom hozzád nem járok már,
 Szidott anyád ne szidjon már hijábo,
 Szidott anyád ne szidjon már hijábo.

Mond meg rózsám a nénédnek,
 Mond meg rózsám a nénédnek,
 Adjon csoukot a legénynek,
 De csak annak de csak annak akit szeret,
 De csak annak akit szeret igazán.

Jár a kislány

LL48³⁶ Pcd (v.ö. szováti Maneszes M)
 agfiszd ddgg fizsfisz d ddgg afiszee dh,g,...³⁷ (eleje
 lehet: afiszfiszd efiszgg)

Jár a kislány virágos zöld mezőben,
 Fejér kendőt lobogtat két kezében,
 Fejér kendő ja szerelem zászlója,
 Nem a világ állj meg babám egy szóra.

Hús a berek patak menyen az alján,
 Gyere joda búslakodó kis lejány,
 Barna kislány ne indulj el utána,
 Bánatvirág virágozik nyomába.

Ferencziné:

Gyócs az ingem kötőre van az ujja,
 Nézd csak babám kibomlott a galandja,
 Gyere ide kösd meg szépen csokorra,
 Nem kívánom ingyen tedd meg csókomra.

Barna legény nem menyek a berekbe,
 Galand³⁸ csokrot nem teszek az ingedre,
 Tettem egyszer s átkozott volt az óra,
 Melyben veled megállottam egy szóra.

LL78 jegyzet:

Szomorú fűz a levelit pergeti,
 Esti szellő jácadozva kergeti,
 a szívem is széltül űzött falevél,
 Csak szellő volt amit nekem esküttél.

³⁵ „régí magyar lassú, kettőt előre, kettőt hátra”

³⁶ (Ungváriné)

³⁷ A gyűjtésben ez a 3. versszak, mind más

³⁸ ?

Simogatja arcomat az őszi szél,
Hallgatja, hogy sóhajtásom mit beszél,
Aztán vigan kergeti ja levelet,
Jól tudja hogy te sem sajnálsz engemet.

JDVD Mg0070-08 Mg0070_21-18_23-37

Sír a kislány a Balaton tó partján,
Mer elhagyta szeretője őt csalfán,
Ne sírj kislány hogy olyan keservesen,
Imádkozzál megsegít a jó Isten.

2 vsz.: leírni

Veregetném kocogtatnám ablakát,
Veregetném kocogtatnám ablakát,
Nyisd ki szívem mert szerelmed én vagyok,
Nyisd ki szívem mert szerelmed én vagyok.

JDVD Mg0071-15, Mg0071_24-59_26-19

Ahány csillag van a fényes ég boltján,
Jó galambom, annyiszor gondoljál rám,
Mer én rólad gondolkozom szüntelen,
Édes kedves gyönyörűszép szerelmem.

Téged látlak minden éjjel álmomban,
Érted sírok teutánad titokban,
Érted sírok teutánad könnyezek,
Érted babám jaj de sokat szenvedek.

Túl a vizen sejemkendő integet

JDVD FAM00030 g-re zár 1b
hasonló mint a „Jár a kislány”, de három soros
g f e c d e f f e g e c / c c f f g f e d c a, f, / b, c d d g f d c g, g, g,

Túl a vizen sejemkendő integet,
|:Gyere átol kisangyalom ha lehet :|
Átol mennék széles a víz nem tudok,
A szerelem sötét sírján hervadok.

Jól esik a bús szívnek

LL41³⁹; (ének gyűjtés g-re zár)
Kallós Z: Idegen földre... CD 4/b: a f d f g f e d f g f
e e (d-re zár) nincs ismétlés

Jól esik a bús szívnek hogyha panaszolhat,
Hogyha bánatjaiból másnak is adhat.
*Ha a maga bújából másoknak is adhat*⁴⁰

³⁹ LLSz41j: "Lebedi nótája". Lebedi valamikor katolikus kántor volt Széken. Szeretett inni, minden mulatságon résztvevett, azokon mindig elénekelte ezt a kedvenc nótáját. Ezért nevezték el róla. Ferenczi Márton a Lebedi-nótát lassú giusto táncnak muzsikálta. Ungváriné ingerülten beleszólt: "ez igen szomorú és keserves nóta, nem rendelik táncra soha." Meglehet, hogy akik Ungváriné - aki a falu legtekintélyesebb gazdájának a felesége - mellé állottak, és az ő igaza mellett tanúsítottak, nem akartak előtte Ferenczinek igazat adni. nem is akadt, aki szöveggel és cigánykísérettel másképpen énekelte volna a Lebedi-nótát. Ferenczi csak félvállról és gúnyorosan beszélt velük, hogy ő jobban tudja. Ungváriné dallama Ferencziéhez hasonlítva fél dallamnak tetszik

Ó én édes galambom ó jaj mint szeretlek,
Egy fél fertály óráig el sem felejtelek.⁴¹

Százezerszer napjában én megemlegetlek

Még éjjel is álmomban képedet ölelem,
De mikor felébredek csak hűlt helyed lelem.

Ó én édes galambom ó jaj mint szeretlek,
Egy fél fertály óráig el sem felejtelek.

Jól gondold meg rózsám*

cccd ee ffee d c; eca,c ed eaaa aa
azonos: Az ökör a földet
CC CC FC GC; CC? DD AA AA

Jól gondold meg rózsám elejét, utolját,
Hogy kivel kötöd be életednek sorát.

Mert nem kölcsön kenyér,
hogy visszaadhassad,
Sem nem tiszta búza, hogy learathassad.

*Fúvom az énekem, de nem jókedvemből,
Csak a bú fúvatja szomorú szívemből.*

Az ökör a földet*

Berecz-Vásárfia CD
azonos: Jól gondold meg rózsám
cccd ee ffee dc ceda, cc eca,a, a,a,

Az ökör a földet nem magának szántja,
Az anya a lányát nem magának tartja.

A galamb a búzát mind magának hordja,
A legény a leányt mind magának szánja.

Szeretlek, szeretlek mint a lágy kenyeret,
Sóhajtok éretted egy nap százezeret.

Kifolyott a mezőn patak vize gyöngye,
Hát szeretőm arcán a búbánat könnye.

Hadd folyjék a patak habja a tengerbe,
Piros rózsá nyílik a zöld mezőségbe.

Árva vagyok árva mint a határ tarló,
Melynek ékességét levágta a sarló.

⁴⁰ Kallós Zoltán változat

⁴¹ Százezerszer napjában én megemlegetlek (Kallós CD)

Kis kertemben van egy öreg eperfa

LL65 deee ggge d c-h, a,

Kis kertemben van egy öreg eperfa,
Minden öste fülemile szól rajta,
Fülemile mindég csak azt énekl,
Aj de boldog aki jegymást szereti.
De jén aztat el nem akarom hinni,
Az a boldog aki jegymást szereti.

Nem messze van az én rózsám tanyája,
Ide látszik szép piros almafája,
Rászállott egy bús gerlice bújába,
Itt hallak⁴² jó galambom nem sokára.

Hogyha jelmész én jót kívánok neked,
Hogyha jelmész én jót kívánok neked,
Még az út is piros rózsát teremjen,
A te szíved ingem el ne felejtsem.

Könnyebb kősziklábólLL91 (itt szabad ritmus, gyorsabb)
g,g, gggg gggfdd : ggffdd db,eb,a,a, (átnézni)
dcb,b,cb, ccb,cg,g, g,g,b,b,db, cccb,g,g,

Könnyebb kősziklából poharat kivájni,
Mint két igaz szívnek egymástul elválni,
Könnyebb egy medvének tű fokán elbújni,
Mint két igaz szívnek egymástul elválni.

Látod rózsám, látod*LL45⁴³ gggf-e dd gggf-e dd aggg gf (a-ra zár)
azonos: Nincsen a világon

Látod rózsám, látod azt a száraz nyárfát,
Mikor az kizöldül, akkor menyek hozzád,
Mikor egy szem búza száz kalangyát terem,
Csendes folyó vize visszafelé megyen.

Bízom Isten után, kizöldül az én fám,
Rózsám a te csalfa szíved visszatér még hozzám,
Bízom Isten után, kizöldül az én fám,
Rózsám a te csalfa szíved visszatér még hozzám.

Este van este van, de nem minden lánynak,
Csak annak a lánynak, kihez sokan járnak,
Hozzám nem jár senki, nincs is nekem este,
Nekem minden este gyászosra van festve.

Nincsen a világon nagyobb nyomorúság*LL43 ggaf ed
azonos: Látod rózsám, látod

Nincsen a világon nagyobb nyomorúság,
Mint kik összepárosodnak,
s nem szeretik egymást,
Ha meg kell ölelje karjait fájlolja,
Ha meg kell csókolja bús könnyit hullatja.

Szeretlek szeretlek,
csak nem mondd senkinek,
Még a templom földjén össze nem esketnek,
Ne mondd meg anyádnak,
hogy szeretlek téged,
Ne tudja meg senki hogy meghalok érted.

Rózsám ha meghalok tégy egy annyit értem,
Hogyha nem is sajnálsz sirassál meg éngem,
Ne sirassál rózsám ott hol sokan látnok,
Sírd ki két szemedet magános fejfámnak.

Mikor mentem hazafeléLL15 (csak hangszer); Muzsikás 1993 (ismétlések?)
aaaa.aggg. : ghag gedc cddddccc

Mikor mentem hazafelé,
Kinyílt az ég három felé.

Ragyogtak rám a csillagok,
Mer tudták, hogy árva vagyok.

Édesanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha.

Megfogadnám, de már késő,
Mer az idegen az első.

Idegenek, jövevények,
Hagyjátok, hogy én is éljek.

⁴² hagylak⁴³ A szöveg változata Ferencziné szerint:Fiú:Látod rózsám látod azt a száraz nyárfátMikor az kizöldül akkor megyek hozzád.Leány:Bízom Isten után kizöldül az én fámRózsám a te csalfa szíved visszatér még hozzám.Fiú:Akkor megyek rózsám én még hozzád vissza

Mikor száz kalangyát terem e' szem búza.Leány:Mikor e' szem búza száz kalangyát teremCsendes folyó vize visszafelé megyen.

Megengedje Szék városa*

LL40 dda,a, ddee ffee dda,a, (átnéz ismétlést)
azonos: Nem ismertem az örömet

Megengedjen Szék városa,
Ha nem voltam jó lakosa,
Isten veled édes anyám,
Nem viselsz több gondot rejám,
Nem viselsz több gondot rejám.

Mikor menyek a Kapuson,
Nézz ki rózsám az ablakon,
Vess utánam egy pillantást,
Úgy sem látjuk többet egymást,
Úgy sem látjuk többet egymást.

LL40 jegyzet

*Megbocsásson Szék városa,
Ha nem voltam hű lakosa,
Isten hozzád édes anyám,
Nem viselsz több gondot rejám,
Nem viselsz több gondot rejám.*

*Mikor menyek a Kapuson,
Nézz ki rózsám ablakodon,
Nézz utánam keservesen,
Látsz-e többet vagy sohasem,
Látsz-e többet vagy sohasem.*

Nem ismertem az örömet*

Kallós Idegen földre CD 4/a
dda,a, ddee ffee dda,a, :
faae. dedcisz. b,b,ed. eda,a,.
azonos: Megengedjen Szék városa (ismétlés más-
képp)
más dallam: Nem hitted hogy beteg vagyok

Nem ismertem az örömet,
Azt se tudom milyen lehet: |
A bánatot jól ismerem,
Mert az itt van mindig velem.

Elosztották a bánatot,
Ott se voltam, mégis jutott: |
Ha még egyszer elosztanák,
Talán mind is nekem adnák.

Mikor a bút elosztották,
Háromfelé szakasztották: |
Nekem a nagyobbját adták,
Hogy ne kelljen többet osszák

Feljött a nap, elhaladott,⁴⁴
Búval kapott, búval hagyott: |
Bús anyának bús gyermeke,
Én vagyok annak egyike.

Nem virradok örömökre,
Nem sötétülök kedvemre.
Este napszentület után,
Könnyemmel áztatom párnám.

Reggel napfeljötte előtt,
Könnyemmel megmosdom előbb.
Mosdóvízre nincsen gondom,
Mert a könnyemben megmosdom.

(utána a CD-n: Jól esik a bús szíynek...)

Ne síradsz gyöngykoszorúdat

LL66 fiszfisz gg aa ha (zárás d-re)

Ne síradsz gyöngykoszorúdat,
Ne síradsz gyöngykoszorúdat,
Mer' én néked kötek olyant,
Mer' én néked kötek olyant.

Éjjel nappal kössed rózsám,
Éjjel nappal kössed rózsám,
Még sem leszek többet leány,
Még sem leszek többet leány.

Régi lakodalmas, menyasszony búcsúztató
„Ugyanerre a dallamra a következő "széki keserves"
szövegeket is énekelte”

Jaj Istenem mi az oka,
Jaj Istenem mi az oka ,
Hogy a búm nem fogy el soha,
Hogy a búm nem fogy el soha.

A búm nem fogy el már soha,
A búm nem fogy el már soha,
Talán meg vagyok átkozva,
Talán meg vagyok átkozva.

Vagy apámtól vagy anyámtól,
Vagy apámtól vagy anyámtól,
Vagy az idegen világtól,
Vagy az idegen világtól.

⁴⁴szöveg?

Nem vagyok én gyökeres fa

LL107 cch,a, cch,a, ee g ffdd aaha e d c ellenőriz
dallam: v. ö. 'Huszárosra váгатom a hajamat' szat-
mári csárdás

Nem vagyok én gyökeres fa, virágzó,
Hanem vagyok letört virág, hervadó,
Gyökeres fát nagy szél éri kitöri, kitöri,
Gyöngye szívem bánatot éri megöli.

Azt gondolom jógalambom, megcsaltál,
Pedig engem meg se szomorítottál,
Megcsaltad te százszor jobban magadat, ma-
gadat,
Mer nem találsz nálamnál igazabbat.

Piros pántlikámat

LL63⁴⁵ fiszfiszfiszfiszfiszfiszd gggg ag... d-re zár

Piros pántlikámat fújdogálja a szél,
Köszönem galambam, hogy eddig szerettél,
Arról sem tehetek ha már megvetettél,
Nálamnál szebbeket s jobbkat kerestél.

A piros rózsának lehajlik az ága,
Én is lehajlottam egy hűtlen szavára,
Mit ér a szerelem igaz hűség nélkül,
Mit ér a rózsza piros bimbó nélkül.

A bazsarózsának elhajlott a szára,
Én is elhajlottam egy hűtlen szavára,
Mit ér a rózsafa piros bimbó nélkül,
Mit ér a szerelem igaz hűség nélkül.

*Piros pántlikámat fújdogálja ja szél,
Köszönöm galambom hogy eddig szerettél,
Arról sem tehetek ha már megvetettél,
Nálamnál szebbeket, jobbkat kerestél.*

Sohase vétettem

dddd dd dddd dg; ffee ed
hasonló: Be szépen szól
LEL10.o: DDD⁵D D⁷DGG / CC D⁷G CCCC /
CFAA⁷ DDDD / GGBD AAAA

Soha se vétettem Szeben városának,
Mégis besoroztak engem katonának.
Verje meg az Isten Szeben mészárosát,
Hogy mér' vágta le a kicsi bornyú lábát.

Szegény kicsi bornyú nem tud lábán járni,
Gyalog katonának hátán kell hordozni,
Szegény kicsi bornyú nem tud lábán járni,
Gyalog katonának hátán kell hordozni.

Ha meguntad jó galambom velem életedet,
Csináltass koporsót, temess el engemet.
Írd fel a fejfámra, hogy itt nyugszik egy árva,
Kinek szerelemből történt a halála.

Szerelem, szerelem, átkozott szerelem,
Mér' nem termettél meg minden falevelen.
Minden falevelen, minden bokor alján,
Hogy szakasztott volna minden szegény le-
ány.

Tele van a sötét égbolt

LL42 eeefisz gggg add a,a,a,
LEL10.o: AA⁷GG DDAA / EE²GG DDAA /
CCG⁷C DG⁷ G⁷C / EEEE⁷ AEAA

Tele van a sötét égbolt ragyogó csillaggal,
Tele van az én szívem is keserű bánattal,
Mit ér nekem, mit ér nekem,
csillag ragyogása,
Ha jaz én bús szívemnek nincs vigasztalása.
(v.: Ha ja sötét bánatomnak nincs vigasztalása.)

Látom életemet nem igen gyönyörű,
Az én két orcámon folydogál a könnyű,
Ha tudtad határát rövid szerelmednek,
Mért nem hagytál békét én árva fejemnek.

Minden madárkának szabad ágra szállni,
Csak nekem nem szabad az utcán eljárni,
Titkos szerelemnek nem kell cégért dugni,
Mert vagynak irigyek s el fogják gátolni.

JDVD Fg010a Fg010_00-10_00-59
b,ddd ff gdcc cg, cddd ff gdcc cg,
ccb,d cb, b,cdd cb, ddfg dcdb, g,g, g,g,

Azt hallottam babám, hogy el akarsz hagyni,
Azt hallottam jó galambom,
hogy el akarsz hagyni,
Velem egy faluban nem is akarsz lakni,
Velem egy faluban nem is akarsz lakni.

⁴⁵ Ungváriné

JDVD Fg010b Fg010_01-07_02-28

Amerre én járok, még a fák is sírnak,
Amerre én járok, még a fák is sírnak,
Gyenge ágairól levelek hullanak,
Gyenge ágairól levelek hullanak.

Hulljatok levelek rejtsetek el engem,
Hulljatok levelek rejtsetek el engem,
Mert akit szerettem, mást szeret nem en-
gem,
Mert akit szerettem, mást szeret nem en-
gem.

Fg011a Fg011_00-05_01-20⁴⁶

Szeretlek galambom, igazán megvallom,
Csak a világ előtt titkolni akarom,
Ne titkold el babám a te hűségedet,
Én se titkolom el forró szerelmemet.

JDVD Fg061b Fg061_01-49_02-25

Szomorú fűzfának lehajlik az ága,
Érted fáj a szívem, falu legszebb lánya.
Érted fáj a szívem, de te azt nem bánod,
Van néked nálamnál százszor szebb virágod.

máshonnan

Amerre jársz jó galambom a fű száradjon ki,
Egész világ életedbe ne szeressen senki,
Légy árva, s bujdosó, Isten elhagyottja,
Mint aki a hű babáját ennyire megcsalta.⁴⁷

Úgy elmennék, ha mehetnék*

LL29⁴⁸ és jegyzet

8+8 szótagos

hasznló: Soha az életbe el nem
eec'c' haha addd dcccLEL12.o: EEAA⁷ DG⁷CC / EE⁷AA DG⁷CC /
DH⁷EE⁷ AG⁷CC / H⁷EEE⁷ AEAA

Úgy elmennék, ha mehetnék,
Ha szabad madár lehetnék,
Úgy elmennék, ha mehetnék,
Ha szabad madár lehetnék,
Szabad madár nem lehetek,
Rózsám hozzád nem mehetek,
Salajlalaj lalalalaj lalajlamm.

Anyám anyám, édes anyám,
Ne kiálts több átkot reám,
Anyám anyám, édes anyám,
Ne kiálts több átkot reám,
Kiáltottál már eleget,
Elégeld meg mindezeket,
Salajlalaj lalalalaj lalajlamm.

Soha az életbe el nem felejtelek*

JDVD Mg0071-14, Mg0071_23-31_24-53

6+6 szótagos

hasznló: Úgy elmennék

Soha az életbe el nem felejtelek,
Míg szíved csillag búsítja felettem az eget,
Bármilyen sors hajtja* a bús életemet,
Sose felejttem az első szeretőmet.

*Mer az régóta vót, mióta szeretlek**S azóta szívemetvéle is..... félreismerte-
lek?**S addig a kirpádat? ki sem veszik onnan**Amíg a pártámat fejemhez nem teszik.*

Mg0073-01, Mg0073_00-27_01-55

„Úgy elmennék” dallamra „Mi zörög...” szöveg

Kis kertemben egy eperfa

LL82 (fonográf)

cdee cdee a, c g, h,cdd ggge dc c

gf e c ddee eda, g,g,cc dddg, a,a, a,

hasznló: Kihajtottam Virág ökröm (Küküllőmente)

Kimentem a selyemrétre (Mezőség)

Kis kertemben egy eperfa nem látszik,
Minden éjjel tizenkétszer virágzik,
Apró jannak a levele jószagú,
Érted vagyok jógalambom szomorú.

Jaj, de bajos a szerelmet titkolni,
Tövis közül az ibolyát gyomlálni,
Jaj, de bajos olyan szívre találni,
Hűségesen hótig tudjon szeretni.

Az élő fa soha sincs virág nélkül,
Az én szívem soha sincs bánat nélkül,
Az élő fát nagy szél éri, kitöri,
A szívemet bánat éri, megöli.

⁴⁶ 2. vsz nem érthető a fonográfhengeren⁴⁷ vagy a „Csak azt mondd meg” dallamhoz?⁴⁸ LLSz29j: A dallamot a primás összevonva játssza. Teljes alakja három 16-os és egy 11-es sor. Ungváriné és több asszony három 16-os sorosnak éneklük. Siposné és más idősebb asszonyok hozzáéneklük a helyszínen lejegyzett, negyedik sort is.

(Virágvölgyi, Szabó István
 ccee ccee ea,g, cdd. ggg. ccc.
 ag cc dded eda, g,g,cc eddg, a,a, a,)
 JJFJ 70. JDVD Mg0072-03
 más dallammal is a szöveg!
 b,cdd b,cdd g,g, f,

Verbuválnak Szék városán kötéllel,
 Elfogják a szegény legényt erővel,
 A gazdánaköt hat fiát nem bántják,
 A szegénynek ha egy van is, elfogják.

Utána megy apja-anya, siratja,
 Kéri vissza drága pinzér, nem adja,
 Térjél vissza, apám-anyám, szomorán,
 Növeld többi gyermekedet szigorán.

Nem menyek én, nem növelek több árvát,
 Nem növelek a császárnok katonát,
 Nem menyek én, nem növelek több árvát,
 Nem növelek a császárnok rabszolgát.

JDVD Fg013a Fg013_00-17_01-14 szöveg a 325 F13a
 lapon

Búza közé száll a dalos pacsirta,
 Hogyha magát már odafenn kisírta,
 Búza kalász búza virág árnyába,
 Rejé *gondolrégi első*párjára.⁴⁹

Én is szállnék a lelkem száll dalolva,
 De leszállni nem szállhatok sehova,
 Nem fogad bé, hova szállnom kellene,
 Búzavirág szemű kislány kebele.⁵⁰

Gyötör engem a szerelem, nem táplál,
 Gyenge szívem nyugodalmat nem talál,
 Nem is gyógyít meg engem csak a halál,
 Így jár aki hű szeretőt nem talál.

Hogy ne sírnék, hogy ne sírnék drága kincs,
 Most találtam szeretőre, de már nincs,
 Selyem kendőm nem lehet már megkötni,
 Nem akar a jó galambom szeretni.
 Szeretetet félbe jakarja hagyni,
 Jaj de álnok, hogy nem sajnál megcsalni.

Ablak alatt mit suttog a falevél,
 Kikönyöklek, úgy hallgatam, mit beszél.
 |: Azt beszél, azt suttogják a falevelek,⁵¹
 Tudam, babám, hi(j)ábo szerettelek: |

Csak titokban akartalak szeretni...

Verbuválnak Szék városán

LL68
 ggfiszfisz ggge-d e e a,
 JDVD Mg0072-04, FAM09819 gfff gfff gf g

Verbuválnak Szék városán kötéllel,
(Szék városán verbuválnak kötéllel)
 Elfogják a szegény legényt erővel,
 A gazdának öt hat fijas,
 A gazdának *(gazdagnak)* öt hat fijas nem
 bántják,
 A szegénynek ha jegy van is elfogják.

Hátra kötik a két karját kötéllel,
 Úgy kísérik Kolozsvárra fegyverrel,
 Utána megy apja-anya,
 Utána megy apja-anya siratják,
 Kéri vissza semmi *(drága)*pinzér' nem
*(sem)*adják.

Apám s anyám térjél vissza szomorán,
 Növeld többi gyermekedet szigorán,
 Növeld többi gyermekedet,
 Növeld többi gyermekedet szigorán,
 Hogy fogja jel a vármegye szaporán.

LL68 jegyzet

⁵²Megkérem én a téns nemes vármegyét,
 Hallgassa meg egy árva lány kérését,
 Árva vagyok azon kezdem,
 Árva vagyok azon kezdem panaszom,
 Nincsen senkim csak az árva galambom.

Egy kis legényt szerettem az mindenem,
 Gyámolóul őt rendelte Istenem,
 Ez a legény sorsot húzott,
 Ez a legény sorsot húzott feketét,
 Nagy levélbe fel is írták a nevét.

Az én rózsám nem katonának való,
 Gyenge legény megrúgja ja szilaj ló,
 Szegény huszár tegnap indult,
 Szegény huszár tegnap indult Prágábo,
 Utoljára szorított a karjába.

⁴⁹nem tudom elolvasni, nem is hallom

⁵⁰ (nő énekl, azaz a szöveget nem változtatják persze e szerint, nem is lenne értelme!)

⁵¹szótagszám?

⁵² További versszakai (MH3873a):

Zöld fűre szokott a harmat

LL101 v.ö. Mikor menyek a faluból kifelé
aggg aggg ag. a deee geed d c d.

Zöld fűre szokott a harmat leszállni,
Jaj de bajas tüled rózsám megválni,
Meválásom nem annyira sajnálom,
Csak mér tuttalak szeretni azt bánom.

Ides anyám nem tudok elaludni,
Kapum előtt legényt hallok beszélni,
Ides anyám eresszen ki hozzájo,
Fáj a szívem, majd meghasad utáno.

Sánta Minya bácsi lassúja⁵³

Szabó István⁵⁴

dch,g, cch,a, hg, g, A5
gggd efiszg cch,h, a, A

Mennyi bánat, keserűség

JDVD Mg0072-05, Mg0072_09-53_11-12
nem ismerem

Mennyi bánat, keserűség,
Még a testvér is ellenség.
Mennyi bánat, keserűség,
Még a testvér is ellenség.
Es az eső a nyomáson,
Ma van rajtam holnap máson,
Ma van rajtam holnap máson.

Haj Istenem, hogy éljek meg,
Hogy a világ ne szóljon meg.
Haj Istenem, hogy éljek meg,
Hogy a világ ne szóljon meg,
Hogy a világ ne szóljon meg.⁵⁵

Elátkozom ezt a cudar világot

JDVD FAM00050

cddd fffc dc g, / cddd fffc dc g,
ccb,b, ccb,b, cd b, / cddd dccc g,g, g,

Elátkozom ezt a cudar világot,
Éltem örömvirágára mért szállott,
Alig virult máris elhullt levele,
Az én szívem búbánattal van tele.

Búsan síró csalogány lett örömem,
Gyászruhát adott nekem a szerelem,
Gyászruhába fájó szívvel könnyezek,
A jó Isten láttyo mennyit kesergek.

Virágoskert vot eddig az életem,
Piros rózsza benne ifjú kebelem,
Virágos kert most is ugyan kebelem,
Hej de nagyon halvány virágot terem.

Ifjúságim korán hullnak virágid,
Életemre még remény sem sugárzik,
Sötét keblem szomorú mint az éjjel,
melyben dülő vihar sátrát üté fel.

Hős a berek, patak folyik az alján

JDVD FAM00062⁵⁶

ddch, ddch, ed d / deff dced dc h, /
dded edh,g, a,a, d / g,a,b,a, g,cb,a, b,g, g,

Hős a berek, patak folyik az ajján,
Gyere oda búslakodó kisleány,
Gyócs az ingem pertlire⁵⁷ van az ujjá,
Jere oda, kössed nekem csokorra.

Nem megyek én, nem megyek a berekbe,
Pertli csokrot nem kötök az ingedre,
Átkozatos az az óra az a ház,
Amelyikben megismertük mi egymást.

Hogyha én azt tudtam vóna előre,
Atdam vóna száz forintot pengőbe,
Atdam vóna száz forintot pengőbe,
Csak ne szerettelek vóna sohase.

Temetőbe láttolok meg legelébb

JDVD Mg0072-09 ének, Mg0072_16-33_19-57

cddd fffc dc g, / cddd fffc dc g, /
ccb,b, dcb,b, cd b, / cddd dccc g,g, g,
Mg0074-14 zenekar

Temetőbe láttolok meg legelébb, :|
| : Mikor a te *amikor a* jóányádat temették. :|

Úgy néztél ki fekete gyászruhába',
Mint lilium sötét erdő árnyába.

Búsan dalol felettem a pacsirta,
Ő párjáért a szeme ki van sírva.

Jaj de búsan hangoztatja bús dalát,
Elmondhatnám szívem fájó panaszát.

⁵³ és Tóth Pista bácsié is (SZHN, Szabó István prímás)

⁵⁴ A széki hangszeres népzene, 384. o. 22. dallam

⁵⁵hiányos szakasz

⁵⁶ fura dallam dūr utolsó sor moll?

⁵⁷

Elmondhatnám szívem fájó panaszát,
Megcsókolnám a két piros orcáját.

JDVD FAM00065 volt énekkel már
cddd fffe dc g, / cddd fffe dc g, /
ccb,b, ccb,b, cd b, / dddf-c dccc g,g, g,

*Temetőben láttalak meg legelőbb,
Amikor a jóanyádat temették,
Úgy néztél ki feketegyász ruhábo,
Mint lilijom sötét erdő árnyábo.*

Sír eped a lomb között a csalogány.
Téged-e vagy engem sirat, kisleány.
Mongyad neki ne sirasson haggya el.
Nehezebben reped meg így a kebel.

Repül a szél kergeti a felleget.
Nem én téged, te csaltál meg engemet.
Mint a szélvész kitépi a rózsafát.
Elraboltad keblem édes nyugalmát-

Sötét az éj messze van még a reggel,
Ne nézz rám ragyogó szép szemekkel,
Az a szép szem mint a csillag tündöklök,
De a szívem szegény szívem haldoklik.

Csendes szellő lebeg a virágokon,
Ha nem szerecc Isten veled galambom,
Nem kérem én sohatöbbé szívedet,
Hogy ne is láss, messze messze elmegyek.

Ősszel száll a fecskemadár keletre,
Jutok én még tudom a te eszedbe,
Sírva ríva fogsz te engem keresni,
De a sírből késő lesz már kivenni.

Ha kimegyek a temető tetőre

FAM00180
ggdd ggdd gg f / fggg aagf dd d /
gf dc b,c dg, cc b, / b,b,c,c, ddc b, g,g, g,
v.ö. „Búra búra búbánatra” kalotaszegi kes.

Ha kimegyek a temető tetőre,
Megásotam a síromat előre,
Hogy lássam meg a síromat megásva,
Sírom mellett gyászkoporsóm
megcsálva⁵⁸:|

ism: Koporsómnak két ódala fekete,
tetejére a bánotam lefestve.

Szék városi hegy alatt

FAM00077
dallam mint „Szénaboglya” szapora lassúnál
ggfe cdc a,g, g,

Szék városi hegy alatt hegy alatt
barna kislány piros rózsát arat
Én leszek a piros rózsza kévekötője
Gyáva legény kinek nincs szeretője

Piros alma ne gurujj ne gurujj
Értem babám ne busujj ne busujj
Lám én katona vagyok mégse busulok
Jó az Isten talán megszabadulok

Életemnek a legszebbik korába,
Bementem a sorozó szobába
Rányomták a mérleget a gyöngye fejemre,
Sírhatok kislány mer elvagy már felejtve.

Ne húzd cigány azt a vígat

ördögcsékér mp3
a, ,gfisze fiszecisza, :/ cccc eegg

Ne húzd cigány azt a vígat,
Húzzad *inkább a* búsabbat,
Szomorúan, keservesen,
mint amilyen az én kedvem, galambom,
Szomorúan, keservesen,
mint amilyen az én kedvem.

Mind azt mondja, ki nem tudja,
Hogy én nem búsulok soha,
Pedig nincsen az az óra,
Hogy a könnyem ne hullana, galambom.

Sírhatok én, könnyezhetek eleget

ördögcsékér mp3
aa. ee. aa. gg. (vagy hh.) ee. e..
aa. ad. ccgg fiszec h,a, . a.
a,a,cc eecc fische h a,ceg fiszec h,a, a,

Sírhatok én, könnyezhetek eleget,
Az hagyott el, az hagyott el,
ki igazán szeretett,
Árva vagyok mint az árva gerlice,
Jó galambom mért hagyta el örökre.

58 ?

2. vsz leírni!

Hegedős zenekar, Igaz vigasz 2006

Még a búza ki sem dugta a fejét,
Már a madár, már a madár mind elhordta a felét.

Dalosmadár fi(j)ainak hordta el,
Régi babám sosem felejtelek el.

Hajnal hasad, szól a falu harangja

máshonnan

Hajnal hasad, szól a falu harangja,
(de) Búsan dalol az erdő vadgalambja,
Tudak én annál egy búsabb éneket,
Kit szerettem az az enyém nem lehet.

Van egy kislán a Szamosnak mentjében,
Az dalolta (j)azt a dalt mindig nékem,
Dalolgatta, dobogtatja szívemet,
Más szeretek kisangyalom, nem téged.

SZÉKI SZAPORA LASSÚ

ÖSSZERÁZÓ⁵⁹**Csak azért szeretek**LL98 a,a,a, defiszg aeed a,a, A5
ahc'h ae agfisze h,e A

Csak azért szeretek faluvégen lakni,
Hogy az én édesem oda jár itatni,
Nem lovát itassa csak magát mutassa,
Két piros orcáját velem csókoltassa.

Csak azért szeretem az oláh menyecskét,
Hogy meg tudja fejni a juhót s a kecskét,
Csak azért szeretem az oláh menyecskét,
Elül is katinca hátul is katinca.

Csak azért szeretem az oláh menyecskét,
A pucokba hever mamaligát kever⁶⁰,
Csak azért szeretem az oláh menyecskét,
Elül is katinca hátul is katinca.

Erdő, erdő, erdő, de szép

LL94 aa afiszde (ének egész lassú)

Erdő, erdő, erdő, de szép kerek erdő,
Sárga rigómadár benne a kerülő,
Én is voltam a sűrű erdő kerülője,
Egy szép magyar legény (*barna kislány*) igaz
szívű szeretője.

Várni, várni babám, de sokat kell várni,
Egy szép barna lányért három évig kell szol-
gálni,
Összegyűjtöm a sűrű könnyeim téntának,
Rózsás leveleket írok vele a babámnak.

Gyere rózsám, amerre énLL83 a,a,cc a,gisz,h, a, ccee ccd c
(hasonló kezdő szövegsor: Erre gyere amerre én
LL96 négyes)

Gyere rózsám amerre én,
Úgy tudod meg hol lakom én,
Itt lakom ebbe utcábo,
S a nagy ucca derekábo.

Aki csókol sötét este,
Áldja meg az Isten érte,
Aki csókol holdvilágon,
Számoljon a másvilágon.

Nem loptam én életemben

e,ciszczisz dh,cisz,h, e,h,h,h,

Nem loptam én életemben,
Csak egy csikót Debrecenben,
Mégis rám verték a vasat,
Babám szíve majd' meghasad.

Mikor mentem hazafelé,
Három zsandár állott elém,
Azt kérdezték, mi a nevem,
Hol az utazólevelem.

Megállj zsandár, megmutatom,
Csak a lajbim kigombolom,
Előveszem a revolverem,
(v.: *székely buletinem*)
Ez az utazólevelem.

Mikor mentem hazafelé,
Megnyílt az ég háromfelé,
Ragyogtak rám a csillagok,
Mert tudták, hogy árva vagyok.

Elhajtottam a vásárba,
Kettőt adtam áldomásba,
Kettőt adtam a bírónak,
Kettőt a szabadítómnak.

Szénaboglya ne borulj

LL88 aagfisz dcd h,a, a,

Szénaboglya ne borulj, ne borulj
Értem anyám ne busulj, ne busulj,
Lám én katona vagyok mégsem búsulok,
Jó az Isten hamar megszabadulok.

Életemnek a legszebbik korába,
Bementem a sorozó szobába
Rányomták a mérleget a gyöngye fejemre,
Sírhatz kislány mer elvagy már felejtve.

⁵⁹ „A második félpár a *lassúval* kezdődött, amit csárdással „ráztak össze”. A második bécsi döntés után ... terjedt el magyarországi hatásra a lassú csárdás, néhány műdallam kíséretével, amit a székielek *szapora lassú*nak neveztek el. Azóta alkalmilag a lassút össze lehet rázni *szapora lassúval* is...” A tánccház forrásvidéke, Pávai István, 2014

⁶⁰ ?

SZÉKI CSÁRDÁS

A csizmában nincsen tákLL86 JFJx⁶¹ dddd ffe ffe

A csizmámbo nincsen ták⁶², nincsen ták,
Ellopták a lëánkák, lëánkák.
Haj csu-ha-jaj, ja-ja, Ja-ja-ja, ja-ja-ja, ja-ja.

Azért ültünk Májernél, Májernél,
Nincsen málé, se kenyér, se kenyér.
Haj csu-ha-jaj...

A menyasszony eleje, eleje,
A vőlegény műhelye, műhelye.
Haj csu-ha-jaj...

*A csizmámbo nincsen ták, nincsen ták,
Ellopták a lëánkák, lëánkák.
Haj csu-ha-jaj, ja-ja, Haj csu-ha-jaj, ja-ja.
Haj csu-ha-jaj, ja-ja, Ja-ja-ja, ja-ja-ja, ja-ja.*

A kapuba a szekérLL27⁶³ Pcd

aaae-d eee aade-d eee dccc gee ddciszd aaa
LEL H⁷H⁷E⁸E⁸ A⁵A⁵E⁸E⁸ / G⁷G⁷CC E⁸E⁸A⁵A⁵ /
D⁷D⁷G⁸G⁸ E⁸E⁸A⁵A⁵

A kapuba a szekér,
Itt a legény leányt kér,
De ja leány azt mondta,
Nem menyen férhez soha.
De ja leány azt mondta,
Nem menyen férhez soha.

Párnahaja szövetlen,
Derékalja tötetlen,
A tolluja a tóba,
A vadréce hordozza.
A tolluja a tóba,
A vadréce hordozza.

Örömanya jöjjön ki,
Hogy az ajtót nyissa ki,
Eressze be a vejét,
A lánya szeretőjét.
Eressze be a vejét,
A lánya szeretőjét.

LL62

Azt hallottam hogy a héten,
Lejány vásár lesz a réten,
Én is oda fogok menni,
Szőkét barnát választani.

Szőkét ne végy mer beteges,
Pirosat se me' részeges,
Barnát vegyél a' lesz való,
Az lesz az ölelni való.

tovább

A nagy utcán véges-végig,
Minden háznál rózsá nyílik,
Rózsá nyílik szegfű hajlik,
Szeretóm hangja nem hallik.

Aki rajtunk bámézkodik,
Az is ide kívánczik,
Ide biza ne jöjjen,
Vagyunk mük itt elegen.

Lesz ki házat kisperje,
Tűzhely alját megmeszelje,
Tűzhely alját megmeszelje,
Az anyósát meglökdösse.

*A kapuba a szekér,
Jöttünk a menyasszonyér,
A menyasszony azt mondja,
Nem menyek férjhez soha.*

LL56⁶⁴

*A kapuba ja szekér,
Itt a legény leányt kér,
De ja leány azt mondja,
Nem menyek férjhez soha.*

⁶¹ Romániai magyar népdalok. Közzétette Jagamas János és Faragó József, Kriterion Könyvkiadó 1974

⁶²ták = Magyar nyelv (1862) szótárunk szerint: A székelyeknél Ferenci János szerint a bocskor talpához ragasztott folt, mely csak úgy van oda szorítva, nem varrva; Általában folt, toldalék, s ebből lett tákoz v. tákol rokonságban látszik állani a burkolásra, fődésre vonatkozó takar és tekenő szók tak, tek gyökeivel, és dug szóval is, mennyiben a ták, részint mint szalag, részint mint folt valamit takar, beburkol. Egyébiránt Vámbéry szerint csagataj nyelven take am. folt, kiegészítésül valamihez illesztett darab. szojelentese.com

⁶³ LLSz27j: Lakodalmas. Amikor a tréfának és alkudozásnak vége volt már, ezzel a nótával mentek be a menyasszonyi házba, hogy a leányt esküdni vigyék. Lásd Gr 86 Bc.

⁶⁴ LLSz56j: Lakodalmas. Amikor a tréfának és alkudozásnak vége volt már, ezzel a nótával mentek be a menyasszonyi házba, hogy a leányt esküdni vigyék. Lásd: Gr 88 Bb.

*Párnahaja szövetlen,
Derekalja tötetlen,
A tolluja a tóba,
Hat vad gácsér hordozza.*

Aj Istenem adj egyet

dciszd dciszd

Aj Istenem adj egyet,
Soha nem kérek többet.
Aj Istenem adj egy jót,
Adj egy kedvemre valót.
Aj Istenem adj egy krajcárt,
Hadd vegyek egy kis pálinkát.
Aj Istenem adjál kettőt,
Hadd vegyek egy szép szeretőt.

Kalapom-kalapom csurgóra,
Sört innék bort innék ha vóna,
Akár iszom akár nem, részeges ló a nevem.
lálalá...

Boncidai menyecskék

eggg gee cddd dcc
LEL: GG⁷CC GG⁷CC / GG⁷CC EE⁷AA /
AAAA DCEE / AA AE EE⁷AA

Boncidai⁶⁵ menyecskék,
Ugrálnak, mint a kecskék.
Szeretjük mindig más,
Az uruk csak ráadás.

Boncidai menyecskék,
Ugrálnak mint a kecskék,
Hazajönnek vizesen,
Csókot adnak szívesen.

Boncidai híd alatt,
Leány a legény alatt,
Azért feküdt alája,
Viszketett a szoknyája

Boncidai leányok,
Olyan szelíd bárányok,
Nyírni hagyják magukat,
Árulják a gyapjukat.

Boncidai híd alatt,
Lányok sütik a halat,
Papirosba takarják,
A legénynek úgy adják.

Viszik-viszik a szilvát,
Válogatják a javát,
Én is ettem belőle,
Szerelmes lettem tőle.

Ne nézz reám, ne, ne, ne,
Nem vagyok én a fene,
Nem akarlak megenni,
csak a szemed kivenni.

*Boncidai nagy hegy alatt,
Ott van egy kút fedél alatt,
Aki abból vizet iszik,
babájától elbúcsúzik.*

*Ne nézz rózsám a szemembe,
Mert vér cseppen a szívemre,
Ha vér cseppen a szívemre,
Meghalok szégyenletembe.*

*Székvárosi magas torony,
Beleakadt az ostorom,
Gyere babám akaszd ki,
A nyavaja törjön ki.*

Kicsi róka, kicsi nyúl,
Még a pap is odanyúl,
Oda biza ne nyúljon,
Hogy a körme lehulljon.

A szép asszony tovalát (*messze lát*),
Vízért küldi az urát,
Míg az ura vízért jár,
A komája nála jár.

Édes uram, de jó kend,
De jó vizet hozott kend,
Menjen kend még máskor is,
Üljön kend még többet is.

Ha kicsi is a legény,
Lesz belőle vőlegény,
Széket tesznek alája,
Úgy mászik fel az ágyra.

⁶⁵ Nem mondják, hogy „bonchidai”, hanem „boncidai”, tehát itt nem kell követni a helységnev szabályos helyesírását (Pávai István 2017)

Komámasszony kakasa,
Felmászott a kapura,
Mind azt kukorékolja,
Komámasszony de csalfa.

Egyszer voltam nálatok,
Leszakadt az ágyatok,
Úgy recsegett ropogott,
A szalmája szotyogott.

Azért mentem nálatok,
Tudtam van pálinkátok,
Láttam mikor hoztátok,
S az ágy alá dugtátok.

*Boncidai hegy alatt,
A kabátom ottmaradt,
Boncidai hegy alatt,
A gatyám is ottmaradt.*

*Hát az öreg él-e még,
Hát a foga jó-e még,
Rád-e, rád-e, rád-e még,
Rádvicsorítja-e még.*

*Még azt mondják az egér,
Hogy az egér nem kefél,
Ha az egért nem kefél,
Miből lesz a kisegér?*

*Azt mondják hogy a vonat,
Hogy a vonat nem tolat,
Ha a vonat nem tolat,
Miből lesz a kisvonat?*

*Falu végén templom,
Bemenjek-e? nem'tom,
Falu végén megint templom,
Bemenjek-e? megint nem'tom.*

*Faluvégén templom,
Bemenjek-e? nem'tom,
Faluvégén kocsmá,
Bemegyek*

Csak azt nem adnám én sokér'

LL102⁶⁶ afiszee afisz e cisz ee fizsfisz ed cisz a

Csak azt nem adnám én sokér'
Hogy a babám ojan mint én,
Kicsi szeme kicsi szája,
Piros mind a két orcája.

El kéne indulni

LL99 és jegyzet
eeaa e d eeed c a,

El kéne indulni meg kell házasodni,
Csakhogy az a kérdés kit kéne elvenni,
Jaj jaj jaj jaj jaj kit kéne elvenni.

Ha fijatalt veszek, mindig táncolhatnék,
Nem bánja az urát, had hogy bosszankodjék,
Jaj jaj jaj jaj jaj had hogy bosszankodjék.

Ha öreget veszek, mindég csak szomorú,
Minden szava annak egy égháború,
Jaj jaj jaj jaj jaj, egy égháború.

Ha gazdagot veszek, mindig csak azt hányja,
Az enyémből élsz te ebadta hitványja,
Jaj jaj jaj jaj jaj jaje badta hitványja.

Ha kisasszonyt veszek, nem tud szőni-fonni,
Milyen szégyen lesz az, pénzen gatyát venni,
Jaj jaj jaj jaj jaj pénzen gatyát venni.

Hogyha szegényt veszek, azzal mit csináljak,
Egy szegényből kettőt ugyan mér csináljak,
Jaj jaj jaj jaj jaj jajugyan mér csináljak.

Istenem, Istenem, már most mt csináljak,
Legénynek maradjak, vagy megházasodjak,
Jaj jaj jaj jaj jaj vagy megházasodjak.

Engemet még mindég az a remény táplál,
Jobb lesz a legénység még továbbra is ám.
Jaj jaj jaj jaj jaj még továbbra is ám.

Eljöhetnél ablakimhoz

LL90⁶⁷ aaaa aahh ggg (v.ö. kalotaszegi)
csárdás?

Eljöhetnél ablakimhoz egy este,
Eljöhetnél ablakimhoz egy este,
Megláthatnád búbánotim lefestve,
Megláthatnád búbánotim lefestve.

⁶⁶ Pap Zsuzsa 19 éves

⁶⁷ Bálint György 82 éves „régen mindet szót (sort) kétszerezünk”

Megláthatnád két halovány orcámot,
Megláthatnád két halovány orcámot,
Mennyire jelhervasztotta ja bánót,
Mennyire jelhervasztotta ja bánót.

Iskolába nem járattak

vataghúros dallam cccesz-d-c ddd
eegg ff ec

Iskolába nem járattak,
Olvasni sem tanítottak,
Két szemedből kiolvasom,
Hogy szívedben bánat vagy.

Jaj de beteg vagyok

LL89 edcisz a,a, hagsz h ee

Jaj de beteg vagyok,
Talán meg is halok,
Mert engemet a szeretóm édesanyja
Nagyon megátkozott.

S ne átkozzon engem
Senki édes anyja,
Mert én az ő táncrajáró büszke lányát
Nem szerettem soha.

Jaj Istenem, tégy egycsodát

fedc de fe dc

Jaj Istenem, tégy egy, tégy egy csodát,
Változtasd borrá, borrá a Tiszát,
Ha a Tisza borból volna,
A szívemnek semmi baja se volna.

Bort ittam én, boros, boros vagyok,
Hazamenni mennék, de nem tudok,
Aki tudja miért nem mondja,
Merre van az ország útja, csuhajja.

Azt mondják, hogy boros, boros vagyok,
Hogy a bortól, bortól ingadozok,
A nádszál is ingadozik,
Pedig az csak vizet iszik, csuhajja.

Azt mondják hogy részeg, részeg vagyok,
Mert én mindig olyan veres vagyok,
Veres a libának orra,
Pedig sose mártja borba, csuhajja.

Kimentem én a piacra

a,a,aa aage ggh g
LEL: AAA'D⁷ GGGG / G⁷G⁷G⁷G⁷ GG⁷CC /
D⁷D⁷CC D⁵D⁵CC / GG⁷CH⁷ EAAA

Kimentem én a piacra, a piacra,
Ráléptem egy papirosra, papirosra,
Papirosra, papirosra, papirosra,
Fáj a szívem a pirostra, a pirostra.

Kimentem én az erdőbe, az erdőbe,
Ráléptem egy venyigére, venyigére,
Venyigére, venyigére, venyigére,
Fáj a szívem a szókére, a szókére.

Kimentem én az utcára, az utcára,
Ráléptem egy szalmaszálra, szalmaszálra,
Szalmaszálra, szalmaszálra, szalmaszálra,
Fáj a szívem a barnára, a barnára.

Magas a Dézsi temető

a,a,a,a, aaaa haga

Magas a Dézsi temető,
Mellette a (egy) sűrű erdő: |
|:Ott bujdosik a kedvesem,
Odamegyek megkeresem.: |

Jaj de sokszor, jaj de régen,
Jártam egy virágos réten.
Ott láttam egy kis madarat,
Kérdeztem a galambomat.

Azt mondta, hogy látta, látta,
Egy legény keblére zárta.
Ha elvette, éljen vele,
Csak előttem ne ölelje.

Ha elvette, éljen vele,
Ölje meg a bú mellette.
Öröme is annyi legyen,
Amennyit ő csinált nekem.

*A faluba kidobolták,
Hogy a murkot ne árulják,
Mer' a lányok nagyon veszik,
Mind a lábuk közé teszik.*

*Az egyiknek vékony jutott,
s mindjár' a bíróhoz jutott.
Bíró uram tégy igazat,
rendelj nekem vastagabbat.*

Ne nézz reám, ne ne ne

LL38 eeefisz ggc ddh,a,ccc

Ne nézz reám, ne ne ne,
Mer nem vagyok a fene,
Nem akarlak megenni,
Csak a szemed kivenni.

Ne nézz rózsám a szemembe,
Me' vér cseppen a szívemre,
Me' vér cseppen a szívemre,
Meghalok szégyenletembe.

A káplár úr azt mondta

aaag fisz fiszd

LEL: AA⁷DD D⁷D⁷GG / AAD⁵D⁵ E⁵E⁵DD /
D⁷D⁷GG G⁷G⁷CC / H⁷H⁷EE AAAA

A káplár úr azt mondta alalalala,
Ne járjak a tilosba alalalala,
Neki is a szája jár,
Minden éjjel mással hál.

Szeretem én a papot, alalalala,
Veszek neki kalapot, alalalala,
De még jobban a papnét, alalalala,
Veszek neki kanapét, alalalala.

Tele van a temető árka vízzel

eeed

Tele van a temető árka vízzel,
Tele van a szívem keserűséggel,
Jó az Isten kiapassza a vizet,
Sej visszahozza a régi szeretőmet.

Fáj a szívem kimondani nem lehet,
Akiért fáj, gyógyítani nem lehet,
Majd meggyógyít a koporsó deszkája,
Sej mikor a föld suhogva hull reája.

Árvalányhaj lengedez a hegytetőn

aagiszfis eefiszgisz afisze

Árvalányhaj lengedez a hegytetőn,
Árva vagyok, elhagyott a szeretőm.
Ha elhagyott, hagyjon is el örökre,
Mert nem lehet mindenkinek hat ökre.

Hideg sincsen mégis befagyott a tó,
Ihatnék a babám lova a fakó.
Gyertek lányok, törjük össze a jeget,
Had igyon a babám lova eleget.

Nem szeretem az uramat, nem bíz én,
Ha kimegyek, ha bemegyek sírok én
Sírok, sírok, síratom a lányságom
Síratom a lánykori boldogságom.

Elmúltak a mézes hetek

táncházi nóta

g,g,cc dcde. : gggg gfff eeee eddd

Elmúltak a mézes hetek,
Asszony, mit csináljak veled,
Neki menjek, ne menjek,
A fekete szemednek.

*(v: Szedd össze a sátorfádat,
látogasd meg az anyádat)*

Inkább iszom három deci kevertet.

Én a téglagyárban lakom
Téglaporos a kalapom,
Onnan tudják, hogy ott lakom,
téglaporos a kalapom.
Inkább iszom három deci kevertet.

*Téglaporos az én cipőm,
Megkefélni nincsen időm,
Haragszik a feleségem,
Három hete nem kefélem,
Három hete nem kefélem.*

SZÉKI PORKA ÉS HÉTLÉPÉS

ÚJ TÁNCOK⁶⁸

Elvesztettem sárga lovam (porka)

LL106 edciszd edciszd eciszd eciszd / gfed edch,
ch,c ch,c /
g,b,dd edb,g, a,a, d / g,b,dd edb,fisz, g,g, g,

Elvesztettem sárga lovam patkóját, patkóját
A kis vőfély találja meg a nyomát, a nyomát
Lalalala...

más:

Elvesztettem a pártámat, nem bánom, nem
bánom,
Csak a régi szeretőmet sajnálom, sajnálom...

Ha leveszik a pártámat, nem bánom, nem
bánom,

Csak szép régi leányságom sajnálom, sajnálom...
lom...

kezdő hegedű porka dallam:

f,a,cc cccc f,b,dd dddd ...

LEL: FFF⁷F⁷ BBBB / FG⁷CC C⁷C⁷FF :/ FG⁷CC CCFF /

G⁷G⁷CC CCFF / FFFF CCFF / CCCC CCFF

előre LEL: AA²AH⁷ EH⁷EE AAAH⁷ EH⁷EE /

GG⁷C-GC G⁸G^{b9}C-GC / GG⁷CC EE⁷AA

Mókuska, mókuska (hétlépés)

Mókuska, mókuska, felmászott a fára,
Leesett, leesett, a fekete sárba.
Doktor bácsi ne gyógyítsa meg,
Huncut a mókus, újra fára megy.

hegedű porka dallam:

a,fiszda, ha,-g, fisz,-g,e, cccc dddd

LEL: DDAA A⁷A⁷DD / D-ADAA AADD /

DDAA A⁷A⁷^{SZ}DD / D-DDAA A⁷A⁷^{SZ}D-AD

⁶⁸ „ Ez a két jövevény tánc sosem vált a széki táncrend szerves részévé, a városi táncházak viszont annak tekintik” - A táncház forrásvidéke, Pávai István, 2014

SZÉKI MAGYAR

„Tizenhatos” (Lajtha) = négy 16 szótagú sorból álló dallam
tempó: 90-100 a jó lassú

Édesanyám miért is szültél*

másfél tizenhatos
LL23 és LL23jegyzet v.ö. LL97jegyzet
v.ö. LL96 Erre gyere amerre én
1. dallam: aaaa gedc aage eedc...
LEL: AA⁷GC D⁷GG⁷C FD⁷GC EE⁷AA

Édesanyám miért is szültél,
Ha engemet megvetettél?

2. dallam: a,a,a,a,ddeca,a,dd ccee...
LEL: AAGC ADCE / AAGC EE⁷AA

Miért is szültél e világra,
Örökös szomorúságra.
Édesanyám is volt nékem,
Nem is olyan réges-régen.

3. dallam: cceg gedc eggg eddc cceg...
LEL: CCGC D⁷C⁵G⁷C / CC⁵G⁷C EE⁷AA

Nem is olyan rég nincs anyám,
Csak mióta meghalt apám.
Édesanyám, hol a szíved,
Hol az anyai szerelmed.

Miért virágzik jégvirágot,⁶⁹
Miért vetted meg a lányod.
Kimegyek a temetőbe,
Leborulok egy sírkőre.

Az a sírkő kinek jele,
Ott van apám eltemetve.
Leborulok sírhalmára,
Szívem vigasztalására.

Göröngyei azt susogják,⁷⁰
Itt vár reám a boldogság.
Itt lesz szíved meggyógyulva,
Itt lesz lelked megnyugodva.

Édesanyám miért is szültél,
Ha ennyire megvetettél?
De sok mindennek kitettél,
A bánattól nem kíméltél.

⁶⁹ A Lajthában is van olyan dal, amiben rögtön gyanúsak az ilyen fordulatok, hogy „Mért virágzik jégvirágot”, „Göröngyei azt susogják” stb. Egy széki asszony írta, ő magának (és Lajthának) így énekelte, de a faluban nem terjedt el, szóval nem lett belőle széki népdal, de a táncházmozgalom átvette. Nem is beszélve a széki dalokban sokszor belekeveredett Petőfi és más műköltői versszakokról. De azok többnyire részévé váltak a széki hagyománynak. (Pávai István 2017)

Erre gyere, amerre én*

tizenhatos
LL96 és LL96(jegyzet), g-ben leírva
”régi magyar” egyben 16-os, külön is éneklük a két fél 16-ost
(szöveg kezdés hasonló: Gyere rózsám amerre én
LL83, más dallam, szapora lassú)
cceg gedc eggd edcc (=Édesanyám 3. dallama)
cceg geed cded a,a,a,a, (C-dúr)tempó 104-108

Erre gyere amerre én,
Ott tudod meg hol lakom én,
Itt lakom ebbe utcábo,
S a nagy ucca derekábo.

a,a,a,a, ddec a,a,dc cdee a,a,a,a, ddec deed a,a,a,a,
(=Édesanyám 2. dallama)

Ha szavadat megfontolom,
Szeretsz-e még, azt gondolom,
Mért nem mondod meg ha szeretsz,
Ha nem szeretsz mért hitegetsz.

Ne szeressél kettőt

tizenhatos
LL95 („Árváké” szerint:g-ben ! (utána jó D-s
vastagh. vagy C-s Lefelé folyik)
ggaf eddd. ggaf dddd. ggaf eddd b,ddd g,g,g,g,
(a-ban: aahg fiseec)
LL95 jegyzetben a bővített hangszeres dallam:
ggaf eddd. fiszgafisz gafiszfisz eee /aahg fee ceee
a,a,a,a,
(Muzsikás: Ne szeressél: a a h a g g a e)

Ne szeressél kettőt-hármat,
Mer' az (*még*)egy is elég bánat.
Ojan bánot a szüvemen,
Kétrét hajlott az egeken.⁷¹

b,ddd fddb, b,ccb, dcb,b, b,ddd gfed b,cdd g,g,g,g,
azonos: Szerettelek, kedveltelek
(a-ban: ceee geec cddc eecc ceee agfe cdeea,a,a,a,)

Ha még egyet hajlott volna,
Szívem kettészakadt volna.

⁷⁰ lásd előzőt

⁷¹ Lajthában ismétli a négy sort, Muzsikás továbbmegy

Aj Istenem, hogy' éljek meg,
 Hogy a világ ne szóljon meg,
 Aj Istenem, hogy' éljek meg,
 Hogy a világ ne szóljon meg.
 Szól a világ mit hajlok rá,
 Úgy ég a tűz, ha tesznek rá.
 Az egész világ rólam beszél,
 De azt mind elfújja a szél.

Muzsikás: vastaghúros: c d e e e e e e

Úgy kellett volna szeretni,
 Hogy azt ne tudja meg senki.
 Megtudta az egész világ,
 Minden rosszat reám kiált.
 Aj, la, lala, la....

LL96 jegyzet

*Ne szeressél kettőt, hármat,
 Mer' az egy is elég bánat.
 Olyan bánat a szívemen,
 Kétrét hajlott az egeken.
 Hogy kétrét hajlott az egen
 Ha még egyet hajlott volna,
 Szívem ketté hasadt volna.*

Muzsikás

dallam: ?

Aj Istenem, hogy éljek meg,
 Hogy a világ ne szóljon meg?
 Szól a világ, mit hajtok rá,
 Úgy ég a tűz, ha tesznek rá.
 Egész világ rólam beszél,
 De azt mind elfújja a szél.

Úgy kellett volna szeretni,
 Hogy azt meg ne tudja senki.
 Megtudta az egész világ,
 S minden rosszat reám kiált.

JJFJ36⁷² tempo=112

aaha gedc tovább írni

Szeretnék, de nem mívellek,
 Szertűd van, attúl fílek.
 Azt hallattam, ides kincsem,
 Tilt az idesanyád tülem.
 Ha tít, hát szovát fogadd meg,
 Engem, babám, tagadjál meg,
 Ha tít, hát szovát fogadd meg,
 Engem, babám, tagadjál meg.

Boncidai sűrű berek,
 Nem terem az epret, meggyet,
 Hanem terem vadvirágot,
 Iboját és gyöngyvirágot.
 Boncidai nagy hegy alatt
 Ott van így kút fedil alatt,
 Aki abból vizet iszik,
 Babájátúl elbúcsúzik.

JJFJ51⁷³

aahg fiszeeee aahg fiszeeee... ceee geec dddd eeec

Ezek a szép szász leányok,
 Kihúzó kendőbe járnok,
 Ki van húzva ja kendőjek,
 Elhagyta a szeretőjek.
 Vót szeretőm öt is hat is,
 De most jó lenne egy vak is.
 Nem becsültem meg a hatat,
 Megbecsülném most a vakat.

Szerettelek, kedveltelek*

fél tizenhatos

LL92

b,ddd eciszdb, b,ccb, dcb,b, /

ddciszd gfed b,cdb, g,g,g,g,

hasonló: Ne szeressél, 2. dallama

megegyezik: Kallós Idegen földre CD 4/c

Szerettelek, kedveltelek,
 Amíg meg nem ismertelek,
 De már, hogy megismertelek,
 Jaj de könnyen felejtelek.

Felejtelek egyszer, kétszer,
 Eszembe vagy százezerszer,
 Jutnak eszembe szavaid,
 Gyöngén ölelő karjaid.

Kallós CD:

Szerettelek kedveltelek,
 Ameddig megismertelek,
 Mióta megismertelek,
 Örökre meggyűlöltelek.

Szerettelek tiszta szívből,
 Elhagytalak keservemből,
 Tiszta szívből szerettelek,
 De most másnak engedtelek.

⁷² Hintós Sándorné Láposi Róza 52 éves, 1954

⁷³ Szék, 1949, asszonyok

Ha kiindulsz Erdély felől

tizenhatos

Halmos; H-ra zár

ahha ahha a-cisz-h-a gisz-h-a-g fiszfiszfisz

2. dallam énekkel: aaaa agfiszd eeaa agfiszd

Ha kiindulsz Erdély felől,
Ne nézz rózsám visszafelé.
Szívednek ne legyen nehéz,
Hogy az idegen földre mész.

Idegen földön jártamban,
Jutott nékem a bánatból.
Jut is nékem, amíg élek,
Míg a földön felül élek.

utána: Bármilyen szép vagy te világ

Bármilyen szép a tág világ

tizenhatos H-ra zár!

LL96jegyzet⁷⁴

hhha fiszfiszfisz deee fisz

2. fele: aciszag fiszfiszfiszd eeaa dddd

(Halmos 1995 hhha-gisz fiszgiszaa deee fisz)

Bármilyen szép vagy te világ,
Benned nincsen semmi vígság,
Akármerre járok-kelek,
Mindenütt csak búra lelek.
Semmi öröm, semmi vígság,
Minek akkor ez a világ.
Ajla-lala...

Minek a rózsaszín hajnal,
Ha várni kell mindig búval,
Minek nékem minden kincsem,
Hogyha nincsen egy víg percem.
Nem kell nékem, csak temető,
Ott megnyugtat a Teremtő.
Ajla-lala...

más

De szépen szól a muzsika,
Nekem még sincs kedvem soha,
Nincsen aki vigasztaljon,
Csak aki megszomorítson.
Aki eddig vigasztalta,
Nem vigasztalja meg soha.

Üsztürü

Hagyj békét babám a búnak,
Ne hagyj minden(t) csalfa szónak.
Irigyeim annyi vannak,
Mint a kutyák, úgy ugatnak.

Ezek a szép szász leányok

tizenhatos

LL74⁷⁵ eeee eeee

Ezek a szép szász leányok,
Kihúzó kendőbe járnak,
Ki van húzva ja kendőjek,
Elhagyta a szeretőjek.
Illik a tánc a cudarnak,
Minden rongya lobog annak,
Lobog elől, lobog hátul,
Lobog minden oldaláról.

A kisasszony azt hiszi,
Hogy a betyár elveszi,
Ne higgye jel előre,
Semmi válik belőle.
A kisasszony piparéz,
Mindig a tükörbe néz,
A kisasszony gyenge teste,
Mégkívánja minden este.

⁷⁴ „hangszeres változata az „Erre gyere, amerre én” (LL96)–nek, én nem látom a hasonlóságot (skg); MH 3976/c Ádám István előadásában

⁷⁵ LLSz74: "Farsangi maskarások nótája". Alkalomhoz kötött dallam. Farsangkor ezzel a dallal jár a fiatalság házról házra. A farsangos ruha leglényegesebb darabja a széki ú. n. széles kendő. Széles kendőnek hívják a két végén szőttessel díszes, a rendesnél valamivel nagyobb kendőt, melyet csak ravatalra vagy faldísznek s végül a farsangosok öltöztetésére használnak. A lányok a fehér pendelyre két ilyen kendőből katrincát csinálnak; túvel s szalaggal összekötik úgy, hogy elől még egy szalagdísz ékeskedjék [három fordított V alakban]. Az ilyen "fássangos" leány neve szász leány vagy szász menyecske. A fiúk betyárnak öltöznek a kendőkkel. Nyakba veszik őket s a két kendővégből széles ujjat varrnak. (A szász szónak csúfolódó értelme van.)

tovább:

Én vagyok a *(Azért vagyok)*gyászvirág,
Reám únt *(rúg)* az egész világ,
Búsulj rózsám, mer én sírok,
Tőled búcsúzni akarok.
Váljunk el rózsám egymástól,
Mint a füge a fájától,
A füge a hideg miatt,
Mi az anyád átka miatt.

Szerettelek, nem kellesz már,
Szidott anyád, ne szidjon már.
Nem fog engem meg az átka,
Szálljon a maga nyakába.

*Nem kívánok egyéb átkot,
Egyél meg egy véka mákot,
Addig élj, amíg megeszed,
Minden napra egy-egy szemet.*

Éjjel-nappal *(iszom-iszom)* mindig iszom,
Soha ki nem józanodom.
Árok, árok, keskeny árok,
Nem reméltem, hogy így járok.
Beleestem, benne vagyok,
A búbánat rabja vagyok,
Beleestem, benne vagyok,
Nem láthatok, nem hallhatok.

Minek nékem a nagy kőház,
Kívül-belül fekete gyász.
Minek nékem a hat ökor,
Ha engem a bánat gyötör.
Egek, egek, bús fellegek,
Hulljatok rám, hogy haljak meg,
Hulljatok rám, hogy haljak meg,
Hogy a szívem szakadjon meg.

Recés az eper levele,
most jött a rózsám levele.
Mit ér nekem a levele,
ha nem beszélhetek vele.
Szeress, rózsám, csak nézd meg kit,
mert a szerelem megvakít.
Mer ingemet megvakított,
örökre megsomorított.

Hajtsd ki rózsám az ökreket

tizenhatos

LL61 (első két sor azonos dallam, nem megy lejjebb)

eh,ee eh,ee efiszfiszfisz eeee

eh,ee eh,ee gagfisz eeee

gghh ahge ccee fiszeca,

a,a,h,h, ccee fiszec a,a,a,a,

Hajtsd ki rózsám az ökreket,
Legeltesd meg szegényeket,
Bársony fűre ne hajtsd őket,
Mer' elveszik a szűredet.
S ha jelveszik a szűredet,
Mivel takarsz bé ingemet,
Van nékem egy cifra bundám,
Bétakarlak kedves rózsám.

Azt mondja a kakuk madár,
Nem sokáig élek én már,
Sírba viszen a búbánat,
Meghalok rózsám utánad.
Ha kivisznek az udvarra,
Borulj le ja koporsóra,
Ejtsél rejám egy pár könnyet,
Talán megérdemlem tőled.

JJFJ226

*Ha kivisznek az udvarra,
Ki borul a koporsómra,
Árva vótam életemben,
Ki fog megsiratni ingem.*

Lassú molnár, csendes malom

fél tizenhatos plusz közjáték

Ördögszekér lemez 1983

ddeg ddca,

DGDA DGAA / DGDA EEAA

Lassú molnár, csendes malom,
Mi lesz belőlünk, galambom,
Belőlem egy bús gerlice,
Ki a párját elvesztette.

Úgy kellett volna szeretni,
Hogy ne tudta volna senki.
Megtudta az egész világ,
Minden rosszat reám kiált.

Egész világ engem beszél,
De az ingem fújja a szél.
Kit lefelé, kit felfelé,
Kit babám kapuja felé.

Szól a világ, mit hajtsak rá,
 Úgy ég a tűz, ha tesznek rá.
 Ha nem tesznek, kialuszik,
 Míg végtére behamvazik.

utána: Húzd el cigány azt a vigaszt

Húzd el cigány azt a vigaszt

tizenhatos

Ördögszekér lemez 1983

a,fed a,fed ... agiszfgisz aafd

ADAD CBAA :/ FFFF CC7FF / FFFF AA7DD

2. felére kezd

Húzd el cigány azt a vigat,
 Hogy ne lássák, hogy én sírok.
 Sírok, ahol nem látja más,
 Az nekem a vigasztalás.

Vége lesz *(lett)* már víg kedvemnek,
 Teljék kedve irigymnek.
 Irigyeim annyi*(n)* vannak,
 Mint a kutyák, úgy ugatnak.
 Húzd el cigány azt a vigat,
 Hogy ne lássák, hogy bús vagyok *búsulok*,
 Búsulhatok, amíg élek,
 Mert én arra reáérek.

vagy Hegedűs zk 2006

*Húzd el cigány azt a vigat,
 Hogy ne lássák, hogy én sírok.
 Sírok, ahol nem látja más,
 Az nekem a vigasztalás.*

Úgy kellett vóna szeretni,
 Hogy ne tudta vóna senki.
 Megtudta az egész világ,
 Minden rosszat rejám kiált.

*Húzzad cigány azt a vigat,
 Hogy ne lássák, hogy búsulok,
 Búsulhatok, amíg élek,
 Mer én arra rejá érek.*

utána: Húzzad cigány azt a hosszút

Húzzad cigány azt a hosszút

tizenhatos

Ördögszekér lemez 1983

aaee aahh... / ggfiszfisz ecde

AAAA GGGG / HHHH EEEE

/: GGCC CGCC / GGCG AEAA :/

Húzzad cigány azt a hosszút,
 Hat ökörnek nincsen rossz út.
 Húzzad cigány azt a vigaszt *vígat*,
 Hogy ne lássák, hogy búsulok.
 Egek, egek, bús fellegek,
 Hulljatok rám, hogy haljak meg.
 Hulljatok rám, hogy haljak meg,
 Hogy a szívem hasadjon meg.

Te azt hiszed, mindig úgy lesz,
 Nékem szép szeretőm nem lesz.
 Dehogyan nem lesz, de már van is,
 Tenáladnál szebb is jobb is.
 Hagyj békét babám a búnak,
 Ne hagyj minden*(t)* csalfa szónak.
 Irigyeim annyi vannak,
 Mint a kutyák, úgy ugatnak.

Jer bé a temető kertbe

tizenhatos

LL70 ggfisze eefiszd fizzefiszd ddec

Jer bé a temető kertbe,
 Írd fel a sírom kövire,
 A világon, a föld színén,
 Olyan árva nincsen mint én.
 Árva vagyok apa nélkül,
 De még árvább anya nélkül,
 Kérem az nagy Istenemet,
 Hogy el ne hagyjon éngemet.

Eljön még az én napom is,
 Ha most bús homályba van is,
 Aj Istenem vigasztalj meg,
 Ne hagyd a búmba haljak meg.
 A bűm nem fogy el már soha,
 Mer én meg vagyok átkozva,
 Vagy apámtul vagy anyámtul,
 Vagy az idegen szájaktól.

Lefelé folyik a Tisza

forrás?

tizenhatos

caag-a ba-g a-g-f-c

LEL16o.: FFC(vagyG)F FFCF-D⁷ :/ GGGG CGCC /

FFAD BBDD⁷ / GGDD AEAA

Lefelé folyik a Tisza *(vize)*,
Nem folyik az soha vissza,
Rajtam van a babám csókja,
Ha sajnálja, vegye vissza.
Ha sajnálja, mért is adta,
Nem voltam *(vagyok)* én rászorítva,
Ha sajnálja, vegye vissza,
Nem vagyok én rászorítva *(rászorulva)*.

Édesanyám mondta nékem,
Minek a szerető nékem,
De én arra nem hallgattam,
Titkon szeretőt tartottam.
Mindenkinek azt ajánlom,
Szerelemnél jobb az álom,
Mer' az álom nyugalom,
A szerelem szívfájdalom.

Egek, egek bús fellegek,
Hulljatok rám, hogy halljak meg,
Hulljatok rám, hogy halljak meg,
Hogy a szívem hasadjon meg.

Rég megmondtam bús gerlice,
Ne rakj fészket út szélire,
Mer' az úton sokan járnak,
A fészkedből kihajhásznak.
Rakjál fészket a sűrűbe,
Sűrű erdő közepébe,
Rakjál fészket a sűrűbe,
Bánatfának tetejébe.

Ádám István:⁷⁶

Árva vagyok apa nélkül,
De még árvább anya nélkül.
Árva vagyok senkim sincsen,
Csak egyedül a jó Isten.
Aj-na-na...

Hajtsd ki rózsám az ökreket,
Legeltesd meg szegényeket,
Széna fűre ne hajtsd őket,
Mer elveszik a szűrödöt.
Ha elveszik a szűrödöt,
Mivel takarsz be engemet
Ha elviszik a szűrödöt,
Mivel takarsz be engemet.

S van nekem egy cifra subám,
Avval takarlak be rózsám.

Szerettelek sok ideig,
Szeredától csütörtökig.
Szeretett a fene soha,
Csak meg voltam veled szokva.
Úgy meg voltam veled szokva,
El sem felejtelek soha.

Úgy megvoltam veled szokva,
El sem felejtelek soha.
Úgy megvoltam veled szokva,
El sem felejtelek soha.

Sebő (2. dallamra énekel, 1. csak zene)

Széles hídon keskeny palló,
Igazán szeretni nem jó,
Mer aki igazán szeret,
Azt megszólják az emberek.

Szeress rózsám csak tudjad kit,
Mer a szerelem megvakít,
Engemet is megvakított,
Örökre megszomorított.

Magas hegyről foly le a víz*

tizenhatos (ismétléssel)

eeee agfisz ddefisz edciszcisz

a,a,a, ddciszcisz eefisz h,a,cisze

(A-dúr de G-ben szebb)

hasonló: Verjen meg az Isten, rózsám

Sebő Ferenc:

Magas hegyről foly le a víz,
Bennem rózsám többet ne bízz.:|
Ha bízol is, csak úgy bízzál,
Szeretőről gondoskodjál. Ajla...

Mért búsulsz, tán megbántad már,
Hogy engemet megbántottál.
Sose búsulj, úgyis késő,
Ami elmúlt, vissza nem jó.

⁷⁶ <https://www.youtube.com/watch?v=n2456SRtRwM>

Búsulni sohase tudtam,
Tőled rózsám megtanultam.
Búsultam én már eleget,
Búsuljon a fene többet.

Hegedűs z k

Árva vagyok, senkim sincsen,
Csak egyedül a jó Isten,
Árva vagyok apa nélkül,
De mégjobban anya nélkül.

Hajzt hitted mindig úgy lesz,
Nékem szép szeretőm nem lesz.
Dehogyan nem lesz, de már van is,
De náladnál szebb is, jobb is.

Egész világ engem beszél,
De azt mind elfújja a szél.
Kit felfelé, kit lefelé,
Kit babám kapuja felé.

Verjen meg az Isten rózsám*

tizenhatos (ismétléssel)

LL77 g-ben leírva, tempó=120

dddd gggf eeed cch,h,:/

g,g,g,g, dch,h, ddda, a,.g, h,h,

(a-ban: eeee aahg fiszfiszee ddciszcsisz)

hasonló: Magas hegyről foly le a víz

1 Verjen meg az Isten rózsám,
Ha te nem vagy igaz hozzám :|
|: Mer én igaz vagyok hozzád,
Olyan mind az édesanyád. :|

2 Olyan igaz mind a gyertya,
Nem csalagattalak soha.
Te csaltál meg nem én téged,
Verjen meg az Isten téged.

3 Verjen meg a sötét éjjel,
De sok örömtől zártál el.
Verjen meg a piros hajnal,
Kibe siratlak jajszóval.

Kallós: Idegen földre CD 4/c további szakaszok:

2 Verjen meg az én Teremtőm,
Ha nem voltál hű szeretőm.
Verjen meg az egek Ura,
Mert nem voltál igaz soha.

4 Szerettelek, kedveltelek,
Ameddig megismertelek,
Mióta megismertelek,
Örökre meggyűlöltelek.

5 Szerettelek tiszta szívből,
Elhagytalak keservemből.
Tiszta szívből szerettelek,
De most másnak engedtelek.

további szöveg:

Nem átkozlak, nem szokásom,
Verjen meg sok sóhajtásom.
Verjen meg a piros hajnal,
Kibe siratlak jaj szóval.

Jaj de sokat áztam-fáztam,
Rózsám mikor hozzád jártam.
Jártam hozzád, nem járok már,
Szidott anyád, ne szidjon már.

Széles a víz, keskeny palló,
Igazán szeretni nem jó.
Mert aki igazán szeret,
Megcsalják azt az emberek.

Válassz, válassz, jól meg nézd kit,
Mert a szerelem elvakít.
Lám engemet megvakított,
Örökre megszorított.

Engem anyám úgy szeretett,
Soha táncba sem eresztett.
Lalalala...

Mind azt mondja, ki nem tudja,
Hogy én nem búsúlok soha.
Ha bánatom öröm volna,
Nálamnál vígabb nem volna.

Elosztották a bánatot,
Ott sem voltam mégis jutott.
Ha mégegyszer elosztanák,
Mind egy cseppig nekem adnák.

Szennyes ingem*

tizenhatos

hasonló: Es az eső

LL75 deed eeee ggfa eeee

LEL: AEEE GFEA / DDDD⁷ GG⁷CC /CDCG G⁷G⁷CC / C³C²CE AEAA

Szennyes ingem, szennyes gatyám,
Mezőségen lakik anyám,
Nincsen fája se hamuja,
Hogy az ingem megszapulja.
Ne nézd hogy én szennyes vagyok,
Mert szívembe nincsen mocsok,
Az az egy pecsét benne van,
Szeretlek én rózsám nagyon.

Itt is terem sok szép virág,
Madár dalol szép a világ,
De jaz mind semmit ér nekem,
Ha ja babám nem ölelem.
És az eső szép csendesen,
Ne sírj rózsám keservesen,
Ne sírj rózsám keservesen,
Me' megsegít a jó Isten.

Látod rózsám azt a hegyet,
Menjünk oda szedjünk meggyet,
Én megrázom te csak szedjed,
Csókot is kapsz de csak egyet.
Elment az én rózsám Pestre,
Hazajön hónap estére,
Ha hazajön haza várom,
De ha nem jön azt se bánom.

Es az eső, szakad, szakad*

tizenhatos

LL97⁷⁷LLS_z97

eeec eeee ggff eeee dddh, dddd gfed cccc

eeed cdh,g, a,a,a,g, cccc eeed cdh,g, a,a,a,c a,a,a,a,

hasonló: Szennyes ingem

És az eső szakad szakad,
Szeretnék de nem szabad,
És az eső a nyomáson,
Ma van rajtam holnap másom.
Ki nem hiszi próbálja meg,
Mindenki magán tanul meg.
Ki nem hiszi próbálja meg,
Mindenki magán tanul meg.

Mennyi keserűség bánót,
Mind az én szívemre szállott,
Mennyi bánót keserűség,
Még a testvér is ellenség.
Ki nem hiszi...

Széles a víz keskeny pálló,
Igazán szeretni nemjő,
Mer' aki igazán szeret,
Megcsalják azt az emberek.
Ki nem hiszi...

Szeress, szeress szőkét barnát,
Csak ne szeress nagygazda lányt,
Mer' a szegény szívből szeret,
A gazda lány csak hiteget.
Ki nem hiszi...

Válassz, válassz jól megnézd kit,
Mer' a szerelem megvakít,
Lám engemet megvakított,
S örökre megszomorított.
Ki nem hiszi...

Én már rózsám nem kedvellek,
Mer' nagyon megismertelek,
Jól vigyázzon reád más is,
Mikor veled megüsmerszik.
Ki nem hiszi...

Ez az élet minket illet,
Nem a régi öregeket,
Megpróbálják víg kedvöket,
Hadd próbáljuk a mienket.
Ki nem hiszi...

Nincs szebb virág a leánynál,
Míg a legény utána jár,
Aznap szúrós kóróvá lesz,
Mihelyet menyecskévé lesz.
Ki nem hiszi...

Nincs szelídebb a legénynél,
Míg a lánynak mindent ígér,
De mikor megházasodik,
Már csak a kocsmában lakik.
Ki nem hiszi...

⁷⁷v. ö.:LL23jegyzet (Édesanyám) (nem téves számot ír?)két illetve három soros énekről; lemezen sincs meg

JJFJ136⁷⁸

eeed eeee ggfa eeee cddc dddd gfed cccc
 deed cccg, a,a,a,g, cccc deed cccg, a,a,a,d a,a,a,a,

Ezek a szép szász leányok,
 Kihúzó kendőbe járnok,
 Ki van húzva a kendőjek,
 Jelhagyta a szeretőjek.
 Esik eső szíp csendesen,
 Sír a rózsám keservesen,
 S ne sírj rózsám, ne keseregj,
 Hogyha ílek, tiéd leszek.

Recés az eper levele,
 Mos jött a rózsám levele,
 Mit ér nekem a levele,
 Ha nem beszélhetek vele.
 Szeress rózsám, csak nézd meg, kit,
 Mert a szerelem megvakít,
 Mer ingemet megvakított,
 Örökre megszorított.

más felvétel⁷⁹ (kotta!)

Esik eső, szakad, szakad,
 Szeretnélek, de nem szabad.
 Szeretnélek, de nem merlek,
 Szeretőd van, attól félek.

Adj utat rózsám a búnak,
 Ne higgy minden csalfa szónak,
 Irigyeim annyin vannak,
 Mint a kutyák, úgy ugatnak.

avagy:

Es' az eső szép csendesen,
 Ne sírj rózsám keservesen.
 Ne sírj rózsám keservesen,
 Majd megsegít a Jóisten.

Temetőbe zeng az ének

tizenhatos
 aaaa ag-fiszee gagfisz
 LEL: AAAE HHEE / AAAA DADD /
 DDGG DCEA / GCCC EEAA

Temetőbe zeng az ének,
 Vajon oda kit kísérnek,
 Akárki az nem földi rab,
 Nálamnál százszor boldogabb.
 Most viszik az ablak alatt,
 Minden kislány sírva fakad,
 Bárcsak engem vinnének ki,
 Engem nem siratna senki.

JJFJ200⁸⁰

Verjen meg az Isten rózsám,
 Ha te nem vagy igaz hozzám,
 Mer én igaz vagyok hozzád,
 Olyan mind az édesanyád.
 Olyan igaz mind a gyertya,
 Nem csalagattalak soha,
 Te csaltál meg nem én téged,
 Verjen meg az Isten téged.

Erdő, erdő, kerek erdő

fél tizenhatos
 LL71 Pcd fiszfiszfiszd ggag (zárás d-re)
 JJFJ Mg0074 1247-1409 tempó=106, D-ben
 A LL éneklejegyzésben ez is G-re zár
 LL szöveg:

Erdő erdő kerek erdő,
 Be szép madár lakja kettő,
 Piras(kék) lába zöld a szárnya,
 Piras a rózsám orcájo.

Ojan piros mind a vír,
 Túlem gyakran csókat kír,
 De jén bizan nem adak,
 Inkább úgy megátkozlak.

*Kilenc fjad néma legyen,
 A tizedik leján legyen,
 Az is olyan hamis legyen,
 Ország-világ híre legyen.*

⁷⁸táncdal, „fársángos” Csorba Kádár Zsuzsa 16 éves, 1948

⁷⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=WxRAdaGS4AQ>

⁸⁰ Sípó György Sándorné Juhos Zsuzsa 73 éves, 1954

további szövegek:

Kinek nincsen szeretője,
Menjen ki a zöld erdőbe,
Írja fel egy falevéltre,
Néki nincsen szeretője.

Kinek nincs kedve itt lakni,
Menjen menyországba lakni.
Építsen az égre házat,
Ott nem éri semmi bánat.

Építsen az ég szélére,
Ott nem éri semmiféle.
Építsen az égre házat,
Ott nem éri semmi bánat.

Verd meg Isten azt a helyet
Ahol az én rózsám termett.
Ne teremhessen több rózsát,
Bús szívem szomorítóját.

Ágról ágra szálló fecske,
Eszembe jutsz minden este,
Eszembe jutsz, rád gondolok.

...

Nézd meg anyám, mit mutatok,
Milyen szép lányt táncoltatok.
Egyenesebb a nádszálnál,
Szébb a csokros ibolyánál (*bokrétánál, violánál*).

Szeress rózsám, csak nézd meg kit,
Mer' a szerelem elvakít.
Engemet is elvakított,
Örökre megszorított.

Olyan furcsa kedvem vagyok,
A szőkét szeretem nagyon.
A barna sem ellenségem,
Most is ő a feleségem.

*Boncidai sűrű berek,
Ott terem az igaz gyerek.
Ott termettem én magam is,
Az én kedves galambom is.*

*Ágas bogas sűrű cserfa,
Nem láttam a rózsám még ma.
Meg se látom vasárnapig,
Megszakad a szívem addig.*

*A felszegi magas torony,
Beleakadt az ostrom.*

*Akaszd ki kedves galambom,
Halvány orcádat csókolom.*

*Egek, egek bús fellegek,
Szánjatok meg, ne halljak meg,
Szánjatok meg, ne halljak meg,
Hogy a búval ne vesszek el.*

Ez a világ amilyen nagy*

fél tizenhatos

JJFJ Mg0075 1739 1924 tempó=130-135, aprója140
ffaa eegg dded cccc :/ b,ded g,g,cd edb,g, a,a,a,a,
Legényes 1994 Berecz
ffff eegg cded cccc
azonos: Szeretett a fene soha

Ez a világ amilyen nagy,
Te, galambom, oly kicsiny vagy.
De ha téged bírhatnálak,
A világért nem adnálak.

Te vagy a Nap, én az éjjel,
Teljes teli sötétséggel.
Ha szívünk összeolvadna,
Rám be szép hajnal hasadna.

Ne nézz reám, süsd le szemed,
Elégeti a lelkemet.
De hisz úgysem szeretsz engem,
Égjen el hát árva lelkem.

Az én torkom álló malom,
Úgy öröl, ha meglocsolom.
Árva szívem a molnárja,
Bánatot hord garatjára.

Szeretett a fene soha,
Csak meg voltam véled szokva,
Úgy meg voltam véled szokva,
El se felejtelek soha.

más

Nem szánt vet az égi madár,
Mégis eltartja ja határ,
Én sem szántok, nem is vetek,
Mégis elélek köztetek.

Szeretett a fene soha*

fél tizenhatos

LL54⁸¹ffaf eege dded cccc dded ccdd edch a,a,a,a,
azonos: Ez a világ amilyen nagy

Szeretett a fene soha,
Csak meg voltam veled szokva,
Úgy meg voltam veled szokva,
El sem felejtetek soha.

Nem szánt vèt az égi madár,
Mégis eltartya ja határ,
Én sem szántok s nem is vetek,
Mégis elélek köztetek.

LL54jegyzet

ffaf eege ddfd cccc dded g,g,cc edb,d a,a,a,a,

Felejtetek ecer kécer,
Eszembe vagy százezerszer,
Állj meg rózsám, had kérdjem meg,
Hogyha jelmész hol kaplak meg.

Jaj Istenem, hogy tud élni

fél tizenhatos

JJFJ119⁸²

dddd dded dccc ccdd hhhh hhdd cchh a,a,a,a,

Jaj Istenem, hogy tud élni,
Mej ember nem tud búsulni,
Búsulni sohase tudtam,
De teérted megtanultam.

Ezernyolcszázharmincnégybe

fél tizenhatos

LL104⁸³ vagy csárdás? tempo=176? dúros
A-dúr ciszdee afiszecisz hciszdd eedcisz
ecisza,a, a,h,ciszd ciszea,d ciszh,a,a,

Ezernyolcszázharmincnégybe,
Szék városa közepébe,
Jaj, be szépen muzsikálnak,
Bizonyosan verbuválnak.

Már vagy tizenkilenc legényt
Kovártélyra tettek szegényt,
Jaj szóval sír édesanyja,
Kinek a fia katona.

Édes anyám ha eljön ke,
Engem Bécsbe keressen ke,
Ott leszek a kaszárnyába,
Tizenhatodik szobába.

Szép a tavasz, szép a nyár⁸⁴

fél tizenhatos

JJFJ2⁸⁵ tempo=116 A-dúreeciszczisz eciszh,a, ciszcziszczisz, h,g,e,
eeecisz edh, fisz,h,ciszh, a,a,a,

Szép a tavasz, szép a nyár
Szép, aki párjavo' jár.
Én is az én párommal,
Ki-ki a magáéval.

Esik eső, sík a sárjo,
Ne hajts az anyád szováro.
Szeress, babám, má' titkasa',
Ne mindig csak játékasán.

Szól a világ mit hajtok rá

fél tizenhatos

LL49 c.cdf ccb,g, ccdf dddd /

ccdf ccb,g, / b,cb,a, g,g,g,g,

(a-ban: ddeg ddca,)

LL105jegyzet⁸⁶LL105 tempo=152⁸⁷

(eeaa aeec ddda, cccc eeaa aeec deed a,a,a,a,

Szól a világ mit hajtok rá,
S úgy ég a tűz, ha tesznek rá,
Ha nem tesznek kialuszik,
Még végtére béhamvadzik.

Szójke vize ja Tizának,
Mondd meg rózsám az anyádnak,
Hogy az egész Tisza mentén,
Olyan legény nincsen, mint én.

tovább

vastaghúros dallam: c.dee edee :/ ggha...

LEL: CCCC CCCC / GAA⁷A⁷ DADD /

GGDG CCGG CCGG GGCC

Úgy kellett volna szeretni,
Hogy azt meg ne tudja senki.
Megtudta az egész világ,
Minden rosszat rám kiált.

⁸¹ Lajtja: „Úgy tetszik, mintha 16-nak egyik fele volna, másik fele nem került elő. Lásd 76. jegyzet.

⁸² Fodor István 74 éves, 1949

⁸³ MH3973/c uhos Andrásné, Filep Róza 63 éves

⁸⁴gyerekének szerű?

⁸⁵ Hintós Sándorné Láposi Róza 52 éves, 1954

⁸⁶ LL: "valószínűleg egy 16-os fele ez is"

⁸⁷ szöveg uaz.; ez négyes dallam?

Szól a világ, mit hajtok rá,
Úgy ég a tűz ha tesznek rá.
Egész világ rólam beszél,
De azt mind elhordja a szél.

S verjen meg az Isten rózsám,
Ha te nem vagy igaz hozzám.
Mert én igaz vagyok hozzád,
Jobban, mint az édesanyád.

Igaz vótam, mint a gyertya,
Nem csalogattalak soha.
Te csaltál meg, nem én téged,
Verjen meg az Isten téged.

Akármilyen reves⁸⁸ tőke,
Szebb a barna, mint a szőke.
Mert a szőkét víz hajtotta,
De a barnát Isten adta.

Nincs szebb virág a leánynál,
Míg a legény utána jár.
Aznap szúrós kóróvá lesz,
Mihelyest menyecskévé lesz.

Nincs szelídebb a legénynél,
Míg a lánynak mindent ígér.
De mikor megházasodik,
Már csak a kocsmában lakik.

LL105

*Szól a világ mit hajtok rá
S úgy ég a tűz, ha tesznek rá
Ha nem tesznek kialuszik
Még végtére béhamvadzik.*

*Szőjke vize ja Tiszának
Mondd meg rózsám az anyádnak
Hogy az egész Tisza mentén
Olyan legény nincsen, mint én.*

Úgy meg vagyok búval rakva

fél tizenhatos
LL46 gefiszd eeed gged ddca,

Úgy meg vagyok búval rakva,
Mind a pallagi rózsafa,
Csak egy-kettő terem rajta,
Mégis terítve jalatta.

Úgy elmenyek meglássátok,
Hírem sohasem haljátok,
Mikor hírem meghaljátok,
Bús levelem olvassátok.

Én Istenem még valaha,
Bús életem fordítsd jóra,
Hozd fel a régi napomat,
Hozd haza ja galambomat.

Ver' meg Isten azt a szívet

fél tizenhatos
JJFJ 285⁸⁹ tempo=108-116
(g-ben, 2b☺ gb-hdd dcec / h-cegg ffec /
b-cd-egg gfeg / agdc bagg cdba gggg
(a-ban: a,cee edfiszd dfiszaa ggfiszd
más dallam: Verjen meg az Isten...)

Ver' meg Isten azt a szívet,
Aki kettőt, hármot szeret,
Mer én csak igyet szerettem,
Azt is irigyelték tülem,
Azt is irigyelték tülem.

Erdő, erdő, de magas vagy,
Jó galambom, de messze vagy,
Ha az erdőt levághotnám,
A babámot megláthatnám,
A babámot megláthatnám.

Kiéket nyillik az iboja,
Nem leszek szerelmes soha,
Láncot kötek a szívemre,
Megmutatam, bírok vele,
Megmutatam, bírok velé.

Jukas a kend házo víge

fél tizenhatos
JJFJ96 vagy lassú?
eccd da,cc ddda, cccc eccd ddag geec a,a,a,a,

Jukas a kend házo víge,
Piras a ke' lányo kipe.
Adjo' ké' nekem a lányát,
Béfedetem a kén házát.

Kiméntem a temetőre,
Síram megástom előre.
Fejír rózsafát ültettem,
A nevemet réátettem.

⁸⁸ Puhás, rohad, taplós bélü. Reves vén fa, reves tőke

⁸⁹ Hintós Sándorné Láposi Róza 52 éves, 1954

Eljárhatsz már büszke kutya

jaj nóta
LL100⁹⁰
ffff gfaf eddd dded
c.b,. ddciszd e d c b.
aged db,dd a,a,a,f, a,a, a,

Eljárhatsz már büszke kutya,
Mer én rád se nézek soha,
Haj haj hajajajaj haj haj haj haj hajajajaj,
Csuhaj hajaj hajaj jajaj jajajaj.

Eljárhatsz már kapum előtt,
Nem vigyázlak mint ezelőtt,
Ej haj hajajajaj haj haj haj haj,
Ej ajajaj hajajajaj csuhaj haja hajajaj.

Be szépen szól a muzsika

fél tizenhatos + 1 sor
Hegedűs zenekar⁹¹

Be szépen szól a muzsika,
Nékem még sincs kedvem soha,
Nincsen aki vigasztaljon,
|:Csak aki megszomorítson :|

Be szépen szól a cimbalom,
Mi lesz belőlünk galambom,
Belőlem egy árva madár,
|:Egyik ágról másikra száll :|

Ne húzd cigány ezt a vígat,
Húzd a leges-legbúsabbat,
Könnyet fakasszon a zene,
|:Könny hulljon a hegedűdre :|

Húzzad cigány, mer' már látom,
Hogy múlik ifijúságom,
Szomorúan, keservesen,
Mint amilyen az én kedvem,
Amilyen az én bús kedvem.

Alacsony a rózsám háza

?

Alacsony a rózsám háza,
Kilátszik a szarufája.
Hadd el, babám, ne hajts rája,
Ketten vágunk nádat rája.

Lábom alatt ropog a nád,
Tagadd meg értem az anyád.
Olyan igaz leszek hozzád,
Mint a te jó édesanyád.

Fekete szárú cseresznye,
Rabod lettem, szép menyecske,
Ne bánjál úgy, mint raboddal,
Bánj, mint szelíd galamboddal.

Jaj, be sokat áztam, fáztam,
Babám, amég hozzád jártam,
Mennyit sírtam, mégsem elég,
Jaj Istenem, mit tegyek még.

Ne lépj jégre, mer' elesel,
Ne szeress, mer' boldog leszel,
Ne szeressél kettőt-hármat,
Mert még egy is elég bánat.

Kertem alatt foly a Szamos

?

Kertem alatt foly a Szamos,
Tiszta vize nem zavaros,
Eredj, babám hozz belőle,
Múljk a bánatom tőle.

Kertem alatt folyik a víz,
Bennem rózsám sohase bízz,
Ha bízal is csak úgy bízzál,
Szeretőről gondoskodjál.

Szeress rózsám, csak nézd meg kit,
Mer a szerelem megvakít,
Mer engemet megvakított,
Örökre megszomorított.

Szeress szőkét, szeress barnát,
Csak ne szeressél nagygazdát,
Mer a gazda csak hiteget,
De a szegény szívből szeret.

Mit ér az a szép magas ház,
Kívül, belül fekete gyász,
Mit ér az a szép hat ökör,
Ha engem a bánat gyötör.

⁹⁰ (szomorú dallam, négyesnek gondolom skg) Lajtha giusto jelzés

https://www.youtube.com/watch?v=MI3_lzYb9mE

⁹¹ Musique de danse Hongroise, Sok szép napot éjszakával:

SZÉKI ALKALMI ÉNEKEK

SZOKÁSDALLAMOK

A menyasszony szép virágLL26⁹² LL55 és 4. vsz-tól LL55 jegyzet

A menyasszony szép virág,
 Koszorúja gyöngyvirág,
 Az a boldog vőlegény,
 Ki jajt mondja az enyém.
 A menyasszony gyöngykoszorú,
 Csak az én szívem szomorú,
 A menyasszony szíve tája,
 Boldog minden dobbanása.

Virágos a fa teteje,
 Koszorús a leány feje,
 Hullani kell a virágnak,
 Eskünni kell a leánynak.
 Gyere rózsám gyere már,
 mer szívem téged vár,
 Téged óhajt téged vár,
 Téged csókolni nem kár.

Szép a leány ha lánykort él,
 Szép hajával játszik a szél,
 A' nem tudja mi a bánat,
 Ha lánybarátyival járhat.
 De ja leány férhez megy már,
 S galickába bézárt madár,
 Megtudja hogy mi a bánat,
 Mer az örömtől megvállott.

Isten veled szülőanyám,
 Nem viselsz több gondot reám,
 Mer' engem most megcsókoltál,
 Szárnyamra elbocsátottál.
 Fáj a szívem, reszket lábam,
 Tőled anyám meg kell válnom,
 Köszönöm, hogy felneveltél,
 Édes lányodnak szerettedél.

Isten veled szülő házom,
 Én benned többet nem játszom,
 Átlépelem a küszöbödöt,
 Jaj Istenem mire megyek.
 Isten veled leánysereg,
 Én közétek már nem megyek,
 Mert mikor közétek megyek,
 Már akkor menyecske leszek.

Bőg a bárány a mezőbe

cccd eeee

Bőg a bárány a mezőbe,
 A menyasszony kiskertjébe.
 Siratja a koszorúját,
 Elhullatta a virágját.
 Ne sirasd gyöngykoszorúdat,
 Mer' én kötek néked olyat.
 Éjjel, nappal kössed rózsám,
 Úgysem leszel többet leány.

Fehér galamb a víz mellett,
 Édesanyám, Isten veled,
 Csak egyszer egy esztendőbe,
 Lehetek már a vendégje.
 Erdők völgyek szűk ligetek,
 Most elvisznek közületek,
 Gondom nem jól viseltétek,
 Örökre elvesztettetek.

Fehér galamb szállt a házra,
 Édesanyám, Isten áldja,
 Köszönöm a nevelését,
 Sok jóra való intését.
 Sír a szemem hull a könnyem,
 De igazán fáj a szívem,
 Kísérnek az idegenek,
 Kikkel mostan fogtam kezét.

Kallós:Búsulni sohasem tudtam CD, Bonchida

⁹² LLSz26j: Menyasszony-búcsúztató. Régen az egész fiatalság elment a menyasszonyért, hogy elkísérje az új házba. Ezzel a dallal kísérték a szekérig, s mikor vele együtt felültek az őt kísérő leányok és asszonyok is, a szekér megindult, s mindnyájan énekeltek, amíg el nem távolodtak a menyasszonyi háztól. Lásd: LLSz55j.: Gr 86 Bb.

JJFJ232⁹³

Fehér galamb ül az ágon,,
Köszönj, kislány, az anyádnok,
Köszönd meg a dajkaságát,
A hozzád való jóságát.
Köszönöm édesanyámnok,
hogy felnevelt, mint lányánok,
Köszönöm a dajkaságát,
Írántam való jóságát.

Jaj Istenem, de megvertél,
Engem jobban mindenkinél,
Szőke szeretőt ígértél,
S egy barnával kifizettél.
Akármilyen reves tőke,
Szebb a barna mint aszőke,
Mer a szőkét víz hajtatta,
De a barnát Isten adta.

Ne síradsz gyöngykoszorúdat

LL66 fiszfisz gg aa ha (zárás d-re)
Régi lakodalmas, menyasszony búcsúztató
„Ugyanerre a dallamra "széki keserves" és széki
lassú is

Ne síradsz gyöngykoszorúdat,
Ne síradsz gyöngykoszorúdat,
Mer' én néked kötek olyant,
Mer' én néked kötek olyant.

Éjjel nappal kössed rózsám,
Éjjel nappal kössed rózsám,
Még sem leszek többet leány,
Még sem leszek többet leány.

SZÉKI KÖSZÖNTŐK

Sok Zsuzsanna

LL47⁹⁴ D-ben!
g,b,dd edcisz! ddciszb, a, ism.
b,c db,g, b,b,a, dciszd / b,a, db,g, b,a,g,a, b,a,g,

Sok *Zsuzsanna* napokat vígan elérhess,
Napjaidat számlálni ne légyen terhes,
Az ég harmatja szívedet újítja,
Áldások árja házod elborítja.

Tenéked minden öröm hőtíg adassék,
Amellett semmi bánat ne barátkozzék,
Légyen éltednek virágja mind kinyílt,
Szíved ne szenvedjen semmi sebes nyílt.

Véglen az egek várát nyilván szemlélhesd,
Ott aztán az életet jobbal cserélhesd,
Az Úr a boldog életben részt adjon,
A szentek serge körébe fogadjon, fogadjon.

(Mindnyájan) (BEKÖSZÖNTŐ: ("Taktusra kell mon-
dani"))

*Tekintetre méltó uram s asszonyom
Kérem hallgassák meg ez alázatos sorsom
Kevés beszéd útján mi a kívánságom
Ha ráérek majd elmagyarázom.
Híres nemes ember volt a szegén atyám
Kiráól elmaradt kétszer két pár kovám
A minap szabattam bársonyból gatyát
De még most se végezték el hátul az alját
Üsse meg a kórság a két csizmám talpját
Majd tavasszal fűzők gyenge bocskort, puhát
De szedé utánam a siklódót bátyám
Féltembe-futtamba elejtém a gatyám
Mer' nem volt zsákocskám.
Tálalj már szolgálóm, mert ehetném mint sá-
tán
Talán én sem vagyok tokorcsi boszorkány
Kozbor talán vak vagy, né' hol a nagy mur-
ván⁹⁵
Adjon Isten nektek
napot
Eső ellen egy nagy bükkfa kalapot*

⁹³ Hintós Sándorné Láposi Róza 48 éves, 1949

⁹⁴ LLSz47j: Minden névnapon használják csak a "Zsuzsanna" helyett Istvánt, Já-
nost stb.-t mondanak. Köszönteni nemcsak gyermekek, hanem 30-50 éves fér-
fiak is szoktak. A gyermekek az ablak alatt, vagy a pitar-ban, a felnőttek a kony-
hában, esetleg a szobában szoktak énekelni. A szobában úgy helyezik el a megra-
kott asztalt, hogy lehetőleg tág tér maradjon szabadon. Az asztalon ital és kalács.
A felnőttek a konyha ajtajában énekeltek. Ha a szoba ajtajában énekeltek, az
asztal elé jöve mondták a beköszöntőt.

⁹⁵

Hogy rajtatok ne maradjon a szegény állapot.⁹⁶

Ez napon itt megjelentünk

LL81 aciszee fisedcisz fiszfiszee ha
ah fiszg fiszfiszee d cisz
ciszehh ciszefiszd aeee ciszefiszd cisze he a

Ez napon itt megjelentünk,
Nevedet hogy tiszteljük.

Mert ma *szent István*,

Melyet soká vártunk.

Hajnala itt földerüljön,

Szívünk örömbé merüljön,

Nohát vígadjunk,

Nohát vígadjunk.

Áldást kérünk jó Istenünk,

A magos egekből.

Adjon az Úr az égből,

Az egeknek egéből.

Az Úr Jézus kebeléből,

Nyugtassa meg szent öléből,

Örökké ámen,

Örökké ámen.

LLSz81j: Az ének előtti beköszöntő így hangzik:

Elindul a Fébrus⁹⁷

Ragyogó fényével

Vágtatja az eget

Arany kerekével

Nekem is a pennám

Nem szűnik kezemből.

Míg ne írjak verset

Szent János nevéől

Szent János is nekem

Garasokat adjon

Ha nem ad egy garast

Hát egy pengőt adjon.

Ének után még a következő strófát mondják:

A ződ Elepintus⁹⁸ magas hegyén járván,

A Múzsával itten találkozáván,

Hallottam Szent János napjára virradni,

*Szent János napján tiszteletet tenni.
Ezer vigasságot, teljes esztendőket,
Valamennyi fővény tenger fenekébe,
Annyi áldás szálljon miránk éltünkbe.
Adjon az Úristen nektek víg időket.*

Készítsd múzsám lantodat

LL78⁹⁹
aagiszh ciszah edciszd ciszh,a,
aciszefisz eciszdcisz aciszefisz eciszdcisz
aagiszh cisza-hh edciszd ciszh,a,

Készítsd múzsám lantodat,

Zendítsd meg muzsikádat.

Hadd harsogjon virginálja,

Meg ne szűnjön trombitája,

Mert a Napnak sugára ,

Jött Szent István napjára.

Szent Istvánnak napja fényes,

Régtől fogva várt reményes,

Dicséret az Istennek,

Ki adója volt ennek.

Hallottam e szent István napot virradni

Szent Istvánnak tisztességet tenni

Szent István is nekünk garasokat adjon

Hogyha garast nem ad bár egy pengőt adjon.

⁹⁶ (Kis Sándor) A homályos szövegből a csak a következő két szót tudta megmagyarázni: kozbor = korán érő szilvafajta, murván = kalácstészta, (Tokorcs = község Vas megyében)

⁹⁷ (Fébrus = "az égen egy jel")

⁹⁸ Elepintus = "tavaszképző jel"

⁹⁹ LLSz78j: A Szent István-nap és István név megfelelően változik aszerint, hogy mi a keresztnéve, akit felköszöntenek. Ugyanez vonatkozik a beköszöntőre is, mely ez alkalommal feltűnően rövid:

IMÁK, HIMNUSZOK

NEM TARTOZIK A SZÉKI ÉNEKEKHEZ

Ó Szent István dicsértessél

moldvai népdal (Berecz András: Kőkertben Liliom)

Ó Szent István dicsértessél, menny és földön
tiszteltessél.

De főképpen nálunk ma, mint Országunk
Oszlopa.

Kérünk, mint Apostolunkat és az első Kirá-
lyunkat.

Szent István nézz Mennyből le a szép magyar
népedre.

Sok sánta vette járását, sok vak nyerte meg
látását.

Némák kezdtek szólani, siketek es hallani.
Kérünk, mint ...

Boldogságos Szűzanyánknak, mint magyarok
Asszonyának
Földrdoztad Hazánkat, szentelted Koronán-
kat!

Kérünk, mint ...

Azért is hálaadással, ünnepélyes vigassággal
Mi együtt örvendezünk, szívünkben emléke-
zünk!

Kérünk, mint ...

Mi, kik Téged Pártfogónknak választottunk
Szószólónknak
Szólj Istennél érettünk, légy mindenkor mel-
lettünk!

Kérünk, mint ...

Csángó magyar, csángó magyar

csángó himnusz

Csángó magyar, csángó magyar,
Mivé lettél csángó magyar,
Ágról szakadt madár vagy te,
Elfeledve, elfeledve.

Egy pusztába telepedtél,
Melyet országnak nevezteél,
Most se, országod se hazád,
Melyet országnak nevezteél.

Idegen nyelv beborít, nyom,
Olasz papocskák nyakadon,
Nem tudsz énekelni, gyónni,
Anyád nyelvén imádkozni.

Én Istenem hová leszünk,
Gyermekeink, s münk elveszünk,
Melyet apáink őriztek,
Elpusztítják szép nyelvünket.

Halljuk áll még Magyarország,
Úristenünk Te is megáld,
Hogy rajtunk könyörüljenek,
Elveszni ne engedjenek.

Mert münk is magyarok vagyunk,
Még Ázsiából szakadtunk,
Úristen sorsunkon segíts,
Csángó magyart el ne veszítsd.

Székely himnusz

Ki tudja merre, merre visz a végzet
Göröngyös úton, sötét éjjelen.
Segítsd még egyszer győzelemre néped,
Csaba király a csillagösvényen.
Maroknyi székely porlik, mint a szikla
Népek harcától zajló tengeren.
Fejünk az ár ezerszer elborítja,
Ne hagyd el Erdélyt, Erdélyt, Istenem

Ameddig élünk magyar ajkú népek,
Megtörni lelkünk nem lehet soha.
Szülessünk bárhol, Földünk bármely pontján,
Legyen a sorsunk jó vagy mostoha.
Keserves múltunk évezredes balsors,
Tatár, török dúlt, labanc rabigált.
Jussunk e honban, székely magyar földön,
Szabad hazában éljünk boldogan.

Édes Szűzanyánk, könyörögve kérünk,
Mentsd meg e népet, vérző nemzetet!
Jussunk e honban, székely magyar földön,
Szabad hazában éljünk boldogan.
Ki tudja, innen merre visz a végzet,
Országhatáron, óceánon át.
Jöjj hát, királyunk, itt vár a Te néped,
Székely nemzeted Kárpát-bérceken.

Ős szabadságát elveszti Segesvár,
 Madéfalvára fájón kell tekints.
 Földed dús kincsét népek élük s dúlják,
 Fiadnak sokszor még kenyere sincs.
 Már másfélezer év óta Csaba népe,
 Sok vihart élt át, sorsa mostoha.
 Külső ellenség, jaj, de gyakran tépte,
 Nem értett egyet otthon sem soha.
 Kigyúlt a mennybolt, zeng a hadak útja¹⁰⁰,
 Csaba királyfi gyűjti táborát.
 Szűnik az átok, kiapadt a kútja,
 Szívünkön égi öröm lángol át.
 Hiába zúgysz már gyűlöletnek árja,
 Megáll a szikla, nem porlik tovább,
 Imánk az Istent újra megtalálja,
 Köszönts ma népem üdvös hajnalát.

Boldogasszony anyánk

Régi magyar himnusz¹⁰¹

Boldogasszony anyánk, régi nagy pátrónánk,
 Nagy ínségben lévén így szólít meg hazánk:
 rfr.: Magyarországról, édes hazánkról,
 Ne felejtkezzél el szegény magyarokról.

Ó Atyaistennek kedves szép leánya
 Krisztus Jézus anyja, Szentlélek mátkája.

Nyisd fel az egeket sok kiáltásunkra,
 Anyai palástod fordítsd oltalmunkra.

Kegyesszemeiddel tekinds meg népedet,
 Segísd meg áldással magyar nemzetedet.

Sírnak és zokognak árváknak szívei,
 Hazánk pusztulásán összetört lelkei.

Jézus fiad előtt könyörögj érettünk,
 Mert ha nem cselekszed egy lábíg elveszünk.

Dícséret dicsőség legyen az atyának,
 A te Szent fiadnak s Szentlélek mátkádnak.

Isten, hazánkért térdelünk Elődbe

Hozsanna 293. ¹⁰²

Isten, hazánkért térdelünk Elődbe.
 Rút bűneinket jószággal földd be.
 Szent magyaroknak tiszta lelkét nézzed,
 Érdemét idézzed.

István királynak szíve gazdagságát,
 Szent Imre herceg kemény tisztaságát,
 László királynak vitéz lovagságát,
 Ó, ha csak ezt látnád.

Szent Adalbertnek közbenjárására¹⁰³
 Első apátunk, Asztrik példájára
 Mór püspökünknek szent imái által
 Jussunk mennyországba.

Szent Günter szívét lángra Te gyújtottad.¹⁰⁴
 Szent Szórád-Andrást magányba Te hívtad.
 Gellért hajóját tenger viharában
 Te hoztad hazánkba.

Szent Erzsébetből hős szeretet árad.
 Margit imái vezekelve szállnak.
 Minket hiába, Uram, ne sirasson
 Áldott Boldogasszony.

Erdélyt vezetted Márton Áron útján,
 Sára testvérrel álltál Duna partján,
 Gyöngéket védtél Apor püspökünkkel,
 Minket most se hagyd el.

Ránk bűnösökre minden verés ráfér,
 De könyörögnek ők Magyarorszáért.
 Hadd legyünk mink is tiszták, hősök, szentek:
 Hazánkat így mentsd meg.

Tebenned bízunk eleitől fogva

90. zsoltár

Tebenned bízunk eleitől fogva,
 Uram, téged tartottunk hajlékunknak.
 Mikor még semmi hegyek nem voltak,
 Hogy még sem ég sem föld nem volt for-
 málva,
 Te voltál és te vagy, erős Isten,
 És te megmaradsz minden időben.

¹⁰⁰ Pap Gábor székely származású művészettörténész 2002-ben optimista hangvételű kiegészítést írt a Székely himnuszhoz:

¹⁰¹ Lancsics demeter pannonhalmi bencés szerzetes

¹⁰² négy jól ismert versszakának szerzője, Mentés Mihály (1891-1960) a győri bencés gimnázium diákja volt

¹⁰³ új

¹⁰⁴ három új versszakkal bővítve, forrás: Pannonhalmi Főapátság

Az embereket te meg hagyod halni,
 És ezt mondd az emberi nemzetnek:
 Légyetek porrá, kik porból lettetek!
 Mert ezer esztendő előtted annyi,
 Mint a tegnapnak ő elmúlása
 És egy éjnek rövid vigyázása.

Kimúlani hagyod őket oly hirtelen,
 Mint az álom, mely elmúlik azontól,
 Mihelyt az ember felszerken álmából,
 És mint a zöld füvecske a mezőben,
 Amely nagy hamarsággal elhervad,
 Reggel virágzik, estve megszárad.

Midőn, Uram, haragodban versz minket,
 Ottan meghalunk és földre leesünk,
 A te kemény haragodtól rettegünk,
 Ha megtekinted mi nagy bűneinket,
 Titkos vétkünket ha előhozod,
 És színed eleibe állítod

Haragod miatt napja életünknek
 Menten elmúlik nagy hirtelenséggel,
 Mint a mondott szót elragadja a szél.
 A mi napink, miket nekünk engedtek,
 Mintegy hetven esztendei idő,
 Hogyha több, tehát nyolcvan esztendő.

És ha kedves volt is valamennyire,
 De többnyire volt munka és fájdalom;
 Elkél éltünknek minden ékessége,
 Elmúlik, mint az árnyék és az álom.
 De ki érti a te haragodat?
 Csak az, aki féli hatalmadat.

Taníts meg azért minket kegyelmesen,
 Hogy rövid voltát életünknek értsük,
 És eszességgel magunkat viseljük!
 Ó, Úr Isten, fordulj hozzánk ismétlen.
 Míg hagyod, hogy éltünk nyomorogjon?
 Könyörülj már a te szolgálidon!

Tölts bé minket reggel nagy irgalmaddal,
 Hogy jó kedvvel vigyük véghez éltünket,
 Ne terheltessünk nyomorúságokkal!
 Vigasztalj minket és adj könnyebbséget,
 És haragodat fordítsd el rólunk,
 Mellyel régóta ostoroztatunk.

Szolgáidon láttassad dolgaidat,
 Dicsőségedet ezeknek fiaim.
 Add értenünk felséges hatalmadat,
 Mi kegyes Urunk, ó, irgalmas Isten!
 Minden dolgunkat bírjad, forgassad,
 Kezeink munkáit igazgassad.

Szent István királyhoz

Ah, hol vagy magyarok tündöklő csillaga,
 Ki voltál valaha országunk istápjá.
 Hol vagy István király? Téged magyar kíván,
 Gyászos öltözetben teelőtted sírván.

Rólad emlékeztén csordulnak könnyei,
 Búval harmatoznak szomorú mezei.
 Lankadnak szüntelen vitélző karjai,
 Nem szűnnek iszonyú sírástól szemei.

Virágos kert vala híres Pannónia,
 Mely kertet öntözé híven Szűz Mária.
 Kertésze e kertnek István király vala:
 Behomályosodott örvendetes napja.

Előtted könyörgünk, bús magyar fiaid,
 Hozzád fohászkodunk árva maradékid.
 Tekints, István király, szomorú hazádra,
 Fordítsd szemeidet régi országodra.

Reménységünk vagyon benned s Máriában,
 Mint magyar hazánknak hív királynéjában.
 Még éltedben minket ennek ajánlottál,
 És szent koronáddal együtt feláldoztál.

Régi székely himnusz

Bartók Béla: Este a székelyeknél

Óh, én édes jó Istenem,
 Oltalmazóm, segedelmem.
 Vándorlásban reménységem,
 Ínségemben lágy kenyerem.

Vándorfecske sebes szárnyát,
 Vándorlegény vándorbotját,
 Vándor székely reménységét,
 Jézus áldd meg Erdély földjét.

Vándorfecske hazatalált,
 Édesanyja fészkére szállt.
 Hazajöttét megáldotta
 Boldogságos Szűz Mária.

RÁADÁS

SAJÁT BARÁTI ÉNEKLÉSEINKHEZ

Erdő mellett estvéledtem¹⁰⁵

ssmd. rrt,s,. llsf. ssm. mfl. sdt,l,. rrdt,. ddrd.

Erdő mellett estvéledtem,
Subám fejem alá tettem,
Összettem két kezemet,
Úgy kértem jó Istenemet.

Én Istenem, adjál szállást,
Már meguntam a járkálást,
A járkálást, a bujdosást,
Az idegen földön lakást.

Adjon Isten jó éjszakát,
Küldje hozzánk szent angyalát,
Bátorítsa szívünk álmát,
Adjon Isten jó éjszakát.

Haza is kéne már mennideff edad. ahc'c' ha (d-ben)
ddAA⁷D⁵D⁵ aaEE⁷aa D5CCC7 FFCF gaAA⁷ dd

Haza is kéne már menni,
Vajon mit fognak gondolni/*szólani*,
Sötét az ég alja, babám kísérij (*el*)haza,
Megszolgálom én azt(*néked*) valaha.

Az erdei kis pacsirta,
Mind a két szemét kisírta,
Sírok én magam is, sír az én galambom is,
Lehajlik értem még az ág is.

Valamennyi gácsér¹⁰⁶ ruca¹⁰⁷,
Mind kunkorú annak tolla,
Valamennyi magyar lány, piros pántlika ha-
ján,
Szeret is az engem igazán.

Ej a titkos szerelem¹⁰⁸f-ről d-moll
(d t, l, m, l, t, d. m m r m t, t,)

Ej a titkos szerelem, titkosan kezdődik : |
|:Mégis utoljára, kivilágosodik : |

¹⁰⁵ magyar népdalt Kodály Zoltán gyűjtötte 1922-ben Pásztón az első két versszakkal együtt. A harmadik versszak Szegedről való. Kodály Esti dal címen dolgozta fel a dalt, 1938-ban gyermek-, 1939-ben vegyeskarra

¹⁰⁶ kacsa hímje

¹⁰⁷ réce, rece, ruca: Népies: Jól úszó baromfi, amelyet házi szárnyasként tartanak; Tájjszó: Jól úszó vad madár, amely a lapos, sárga csőrű, házi szárnyasként tartott baromfi őse. Vadkacsa.

Ej nem az a jó gazda, kinek hat ökre van,
Csak az a jó gazda, kinek szép jánya van.

Ej minek a hat ökör, a nagy istállóba,
Ha nincsen szerelem, a két ifijúba.

Ej adj Isten aranyat, annak a gazdának
Aki nevel szép jányt, más ember fiának.

Ej, a titkos szerelem, akkor jól végződik,
Ha(a) legény a lánnyal összeházasodik.

Taizé, énekek¹⁰⁹Vieni Spirito (20.) kánon
(Jöjj el Teremtő Lélek)
l, t, dt, l, rd.r m m m. m. f-r m.
m m l l t. l szi m m r d. r d t, .

Vieni Spirito creatore, vieni, vieni,
Vieni Spirito creatore, vieni, vieni.

Ne félj, ne aggódj (50.)
(Nada te turbe)
m m s f. rr f m. l l t t t t. t d' d'
m m s f. rr f m. l l t. szi. l.

Ne félj, ne aggódj, ne sírj, ne bánkódj:
Ha tiéd Isten, tiéd már minden.

Ne félj, ne aggódj, ne sírj, ne bánkódj:
Elég Ő néked.

Csak vándorolunk az éjben (60.)

Csak vándorolunk az éjben,
Mert forrás vizére vágyunk,
Szomjunk a fény a sötétben,
Szomjunk a fény a sötétben.

idézetek

Bartók Béla:

„... a nem rádiózó emberek békességét ... meg kellene óvni...” „... a rádió ... olyan isten-csapássá fog fejlődni, amely felér az egyiptomi hét csapás bármelyikével...”

„a rádiózene az emberek nagy tömegét zenehallgatás szempontjából felületességhez szoktatja” „annyira megszokja a torzított hangszíneket, ... esetleg nem is fogja szeretni a természetes zenét”

¹⁰⁸ Felvidék, Magyarböd

¹⁰⁹ Imádkozunk együtt minden nap – taizéi énekek, Cselekvő remény alapítvány (kék) Mártonhegyi 47b; Stephanus

„nagy hátránya ... az embereket a saját maguk végezte zenélésről leszoktatja” „a gépzene – gyáripar”

„A baj azonban ott kezdődne, ha a gépzene éppúgy elárasztaná a világot az élőzene rovására, ahogy a gyáripari termékek ezt megtették a kéziipar rovására... Óvja meg a gondviselés ettől a csapástól utódainkat!”¹¹⁰

„Talán itt nyugaton el sem tudják képzelni, hogy ... minden házilag készül ... a tárgyak stílusa ... sokszor faluról falura változik. Amekkorra változatosságot a fül kap, ... akkorában van része a szemnek is. A falunak ez az állapota pusztulásra van ítélve... Nagy üresség marad majd utána: félreismert városi kultúra és álkultúra hulladékainak gyűjtőhelye számára.”

„ Most, amikor a népek felsőbb parancsra egymást ölik... a parasztokban ádáz gyűlölködésnek más népek iránt nyoma sincs és sohasem volt. Békésen élnek egymás mellett...”¹¹¹

„Ausztria ... a magyar vidék elnémetesítésével törődött ...”¹¹²

Kodály Zoltán:

„A magyar társadalom ... zenei kocsisboron él... A mai iskola ... maga segít terjeszteni a mételyt. Az iskolából kiinduló nyelvrontásra ... találóan mutattak rá Móricz Zsigmond, ... gróf Klebelsberg Kunó cikkei.”¹¹³

„... csaknem az egész iskolázott magyar réteg, ... mire felnő, nem ismeri saját zenei anyanyelvét, sőt idegennek érzi, éppen mert idegen zenei szemléletben nevelték.” „ ... ezekkel 'hajlítjuk el' a magyar palántát immár jó 70 éve (mióta az iskolában éneket is előírt a tanterv) a maga természetes ősi zenéjétől, ezekkel vetkőztetjük ki magyar mivoltából és tesszük idegenné saját hazájában.”¹¹⁴

¹¹⁰ Bartók Béla BaBr452.o., a gépzene (1937)

¹¹¹ BaBr463.o. Népdalkutatás Kelet-Európában, 1943

¹¹² Bartók Béla, Bartók Breviárium (BaBr) 375. o., A magyarországi modern zenéről, 1921

¹¹³ Kodály Zoltán: A zene mindenkié (AZM), Zeneműkiadó 1975, 48.o. Gyermekkarok 1929

Az iskola és benne az énektanítás, idegen szellem elkötelezettje volt, és leginkább abban a korban, amely legjobban visszhangzott hazafias frázisoktól.” „Móricz Zsigmond ... bizonyította, hogy ahol a nép már nem tud jól magyarul, a hírlapok és az iskola nyelve rontotta meg.” „...mire az állam népnevelő jószándéka valóra válik, éppen ellenkező hatást ér el.”¹¹⁵

„... zenei köznevelésünk 70 esztendő óta tévelygést jelent” „A nép úgy védekezett, ahogy tudott, passzív rezisztenciával.”¹¹⁶

„ minden előre megütött, megfújt, énekelt, hallható hang barbárság” „A folytonos zongorahasználat következtében híres karok is gyakran hamisan énekelnek.”¹¹⁷

¹¹⁴ AZM 202.o. Gyermekdalaink magyarságáról 1943

¹¹⁵ AZM 220.o. Zenei köznevelés 1945; MZS(1879-1942): „A magyar nyelvérzék rothadása” cikk

¹¹⁶ AZM 224.o. Merjünk magyarok lenni zenében is 1945

¹¹⁷ AZM 113.o. A hangadás 1937

gyorsbillentyű:	címsor2 = alt+0 ë betű = ctrl+alt+é
betű, -méret:	énekek: calibri 12,5 tartalomjegyzék 9 lábjegyzet 7 (díszes: Coronet betű plakáton, Mistral itt 2. oldalon)
tempó:	Kallós, Idegen földre CD csárdás=magyar=112; Sebő Széles hídon =115 irányzott: (90) 100 (csárdás és négyes is)
jel:	: ismétlő jel, alsó oktáv ' felső . hosszú :/ ism.
nyomtatás előtt:	frissít (tartalom, mutató, élőfej), a tartalomjegyzék a végén páros oldalra kerüljön; nyomtatás előbb PDF-be, aztán on- nan papírra A4 ill. rosszul látóknak A3 is. ellenőriz: stílusok, sormutatók
stílus (pdf):	<i>piros: szövegváltozat, egy szó</i> <i>türkiz: szövegváltozat, versszak</i>

Anégyesben a 16-os második fele, azaz 4 sor (azaz 2*16 szótag) ismételhető. (?)

fejezetnév és fejezetszám (címsor) beszúrása élőfejbe és élőládba (!)

(writer/inserting a chapter name and number in a header or a footer): élő-
láb/tervezés/kész modulok/ mező/ **StyleRef(!!!)/pl. címsor1/ ok**

kezdősor mutató stílusa: Tárgymutató 1;Tárgymutató sg

tartalomjegyzék stílusa: jobbgomb/ mező szerkesztése/ (TOC) / Tartalomjegyzék
/módosítás/TJ1

-

kéne még: énekeket hangtartománya közös záróhangra és énekel hangra is va-
lamint hangtartomány, ff vagy női énekes adat is, zenekarral szintén hangmagas-
ság, g vagy a stb, hangolás, tempó

beteg az én rózsám szegény (kalamajka 2004)

öb: ördögborda.hu

temetőben zeng

egek, egek (üsztürü)

<http://www.szepe.hu/nota/nepdal/>

balazsfamily.org, zeneszoveg.hu

jól esik a ... mire zár?

<https://www.youtube.com/watch?v=lbeaecxd3iu>

SZÉKI TÁNCCHÁZ ÉNEKEK 2017 - TARTALOMJEGYZÉK

SZÉKI KESERVESEK.....	3	PIROS PÁNTLIKÁMAT.....	19	EZEK A SZÉP SZÁSZ LEJÁNYOK	34
A TEMETŐN EGYEDÜL ÉGY MÉLY SÍRDOMB	3	SOHASE VÉTETTEM	19	HAJTSD KI RÓZSÁM AZ ÖKREKET.....	35
FEKETE A HOLLÓ.....	3	TELE VAN A SÖTÉT ÉGBOLT	19	LASSÚ MOLNÁR, CSENDES MALOM	35
HA MEGHALOK	3	ÚGY ELMENNÉK, HA MEHETNÉK*	20	HÚZD EL CIGÁNY AZT A VIGASZT.....	36
HAI SPIRITUSZBÓL	4	SOHA AZ ÉLETBE EL NEM FELEJTELEK*	20	HÚZZAD CIGÁNY AZT A HOSSZÚT.....	36
KÖSZÖNÖM ÉDESANYÁMNAK*	4	KIS KERTEMBEN EGY EPERFA	20	JER BÉ A TEMETŐ KERTBE	36
MINDEN ANYA MEGTANULJA*	4	VERBUVÁLNAK SZÉK VÁROSÁN	21	LEFELÉ FOLYIK A TISZA.....	37
LESZÁLLT A PÁVA	4	ZÖLD FÜRE SZOKOTT A HARMAT.....	22	MAGAS HEGYRŐL FOLY LE A VÍZ*	37
NEM HITTED HOGY BETEG VAGYOK	4	MENNYI BÁNAT, KESERŰSÉG	22	VERJEN MEG AZ ISTEN RÓZSÁM*	38
NEM MEGMONDTAM BÚS GERLICE	5	ELÁTKOZOM EZT A CUDAR VILÁGOT	22	SZENNYES INGENM*	39
ZÖLD ERDŐBEN SÉTÁL EGY MADÁR.....	5	HŐS A BEREK, PATAK FOLYIK AZ ALJÁN.....	22	ES AZ ESŐ, SZAKAD, SZAKAD*	39
NE SIRASD GYÖNGYKOSZORÚDAT	5	TEMETŐBE LÁTTOLAK MEG LEGELÉBB	22	TEMETŐBE ZENG AZ ÉNEK	40
BE KÁR BE KÁR NÉKEM	5	HA KIMEGYEK A TEMETŐ TETŐRE	23	ERDŐ, ERDŐ, KEREK ERDŐ.....	40
SZÉKI LASSÚ	7	SZÉK VÁROSI HEGY ALATT	23	EZ A VILÁG AMILYEN NAGY*	41
ABLAKOMBA BESÜTÖTT A HOLDVILÁG	7	NE HÚZD CIGÁNY AZT A VÍGAT.....	23	SZERETETT A FENE SOHA*	42
A VADGALAMB FÉSZKÉT RAKJA JA FÁRA*	8	SÍRHATOK ÉN, KÖNNYZHETEK ELEGET.....	23	JAJ ISTENEM, HOGY TUD ÉLNI.....	42
SZÉK VÁROSÁN VERBUVÁLNAK KÖTÉLLEL*	8	HAJNAL HASAD, SZÓL A FALU HARANGJA.....	24	EZERNYOLCSZÁZHARMINCNÉGYBE	42
BE SZÉPEN SZÓL A CIMBALOM.....	8	SZÉKI SZAPORA LASSÚ	25	SZÉP A TAVASZ, SZÉP A NYÁR	42
BÚZA KÖZÉ SZÁLL A DALOS PACSIRTA.....	9	CSAK AZÉR SZERETEK.....	25	SZÓL A VILÁG MIT HAJTOK RÁ.....	42
CSIKOROG A SZEKÉR*	9	ERDŐ, ERDŐ, ERDŐ, DE SZÉP.....	25	ÚGY MEG VAGYOK BÚVAL RAKVA.....	43
PIROS PÁNTLIKÁMAT*	9	GYERE RÓZSÁM, AMERRE ÉN.....	25	VER' MEG ISTEN AZT A SZÍVET	43
CSAK AZT MONDD MEG RÓZSÁM	9	NEM LOPTAM ÉN ÉLETEMBEN	25	JUKAS A KEND HÁZO VÍGE.....	43
DE SZERETNÉK AZ ERDŐBEN FA LENNI*	10	SZÉNABOGLYA NE BORULJ	25	ELJÁRHATSZ MÁR BÜSZKE KUTYA	44
BARAZDÁBAN SZÉPEN SZÓL*	10	SZÉKI CSÁRDÁS	26	BE SZÉPEN SZÓL A MUZSIKA	44
LE IS SZÁLLNAK, FEL IS SZÁLLNAK*	10	A CSIZMÁMBAN NINCSEN TÁK	26	ALACSONY A RÓZSÁM HÁZA.....	44
ELMENYEK, ELMENYEK.....	11	A KAPUBA A SZEKÉR.....	26	KERTEM ALATT FOLY A SZAMOS.....	44
ESTE KÉSŐN MEGPERDÍTİK A DOBOT.....	11	AJ ISTENEM ADJ EGYET	27	SZÉKI ALKALMI ÉNEKEK	45
ESTE VAN, ESTE VAN*	11	BONCIDAI MENYECSKÉK.....	27	A MENYASSZONY SZÉP VIRÁG.....	45
MIT NEM TETTEM VOLNA ÉRTED*	12	CSAK AZT NEM ADNÁM ÉN SOKÉR'.....	28	BÓG A BÁRÁNY A MEZŐBE.....	45
NÉZZ KI, VAJON KI ZÖRGET OTT*	12	EL KÉNE INDULNI.....	28	SZÉKI KÖSZÖNTŐK.....	46
EZ AZ UTCA BÁNAT UTCA	12	ELJÖHETNÉL ABLAKIMHOZ	28	SOK ZSUZSANNA	46
GYŐTÖR ENGEM A SZERELEM	13	ISKOLÁBA NEM JÁRATTAK	29	EZ NAPON ITT MEGJELENTÜNK	47
HARAGSZIK A GAZDA*	13	JAJ DE BETEG VAGYOK	29	KÉSZÍTSD MŰZSÁM LANTODAT	47
SZÁLLJ LE HATTYÚ SZÁLLJ LE*	14	JAJ ISTENEM, TÉGY EGYCSODÁT	29	IMÁK, HIMNUSZOK.....	48
HEGYEN ÜLÖK	14	KIMENTEM ÉN A PIACRA	29	Ó SZENT ISTVÁN DICSÉRTÉSSÉL	48
ZÖLD SZIVÁRVÁNY KOSZORÚZZA AZ EGET.....	15	MAGAS A DÉZSI TEMETŐ	29	CSÁNGÓ MAGYAR, CSÁNGÓ MAGYAR.....	48
HÚZZAD CIGÁNY NE HÚZZ KETTŐT.....	15	NE NÉZZ REÁM, NE NE NE.....	30	SZÉKELY HIMNUSZ.....	48
JÁR A KISLÁNY.....	15	A KÁPLÁR ÚR AZT MONDTA.....	30	BOLDOGASSZONY ANYÁNK	49
TÚL A VIZEN SEJEMKENDŐ INTEGET	16	TELE VAN A TEMETŐ ÁRKA VÍZZEL.....	30	ISTEN, HAZÁNKÉRT TÉRDELÜNK ELŐDBE	49
JÓL ESIK A BÚS SZÍVNEK.....	16	ÁRVALÁNYHAJ LENGEDEZ A HEGYTETŐN.....	30	TEBENNED BÍZTUNK ELEITŐL FOGVA	49
JÓL GONDOLD MEG RÓZSÁM*	16	ELMÚLTAK A MÉZES HETEK	30	SZENT ISTVÁN KIRÁLYHOZ	50
AZ ÖKÖR A FÖLDET*	16	SZÉKI PORKA ÉS HÉTLÉPÉS	31	RÉGI SZÉKELY HIMNUSZ	50
KIS KERTEMBEN VAN EGY ÖREG EPERFA	17	ELVESZTETTEM SÁRGA LOVAM (PORKA).....	31	RÁADÁS	51
KÖNNYEBB KŐSZIKLÁBÓL.....	17	MÓKUSKA, MÓKUSKA (HÉTLÉPÉS).....	31	ERDŐ MELLETT ESTVÉLEDTEM	51
LÁTOD RÓZSÁM, LÁTOD*	17	SZÉKI MAGYAR.....	32	HAZA IS KÉNE MÁR MENNI	51
NINCSEN A VILÁGON NAGYOBB NYOMORÚSÁG*	17	ÉDESANYÁM MIÉRT IS SZÜLTÉL*	32	EJ A TITKOS SZERELEM.....	51
MÍKOR MENTEM HAZAFELÉ.....	17	ERRE GYERE, AMERRE ÉN*	32	TAIZÉ, ÉNEKEK	51
MEGEGEDJE SZÉK VÁROSA*	18	NE SZERESSÉL KETTŐT	32	IDÉZETEK.....	51
NEM ISMERTEM AZ ÖRÖMET*	18	SZERETTELEK, KEDVELTELEK*	33		
NE SIRASD GYÖNGYKOSZORÚDAT	18	HA KIINDULSZ ERDÉLY FELŐL.....	34		
NEM VAGYOK ÉN GYÖKERES FA	19	BÁRMILYEN SZÉP A TÁG VILÁG	34		

* - azonos vagy hasonló dallamú énekek egymást követően